

Akadémiai akusztika

Egy régi, megsárgult lapú Vasárnapi Ujság tudósított arról, hogy 1867-ben „közel két hónapig a képviselőház az akadémia vendége volt”. A színes beszámoló elmondja: „első tudományos testületünk szíves vendégszeretettel nyitotta meg a nemzet által kizárólag tudományos czélokra szentelt s kiváló előszeretettel földíszített nagy teremét a nemzet képviselője előtt, midőn ez, az annyiszor emlegetett rossz akusztika nyomorúságán segíteni kívánván, saját hajlékából kiszorult, a sürgető elintézését követelő ügyek pedig az ülések elnapolását hosszabbra nyújtani nem engedték”.

A parlament technikai berendezéseinek kérdése, például a szavazógép hiánya, a legutóbbi ülészekon is felvetődött. Ám, milyen bölcs a magyar nyelv: nem a szavazógépezet, hanem csak a szavazógép hiányzott. Ez az egy kicsiny képző mennyi tartalmat hordoz! Elmondja, hogy sokan nem tartják illelékesnek, a szó igaz értelmében választottnak, s így egyben kiválasztottnak a honatyák és honanyák bölcs seregét, s a következő választástól remélik csupán a változást. Addig azonban azzal a kalappal kell köszönnünk, ami fejünkön van, ezt a parlamentet kell meggyőznünk az akusztika fontosságáról.

Természetesen nem a terem hangzási viszonyairól érdemes értekezni, hanem arról a visszhangról, amit az ülészek Soprontól a Nyírségig kelt, vagy kelthet. Véletlen bár, de az ország két széle nevében is felidézi azokat a kérdéseket, amelyekben dönteniünk oly fontos: Sopron jelképe a fejlődés új típusú lehetőségeinek, de egyúttal az ez elé gördített akadályoknak is, a Nyírség pedig szomorúan reprezentálja a hárommillió potenciális koldus országát. (Még akkor is, ha ez a hárommillió már nem ül ki az utcáskokra...) Az összes többi kérdés már csak e két körön belül kerül elő, essen szó akár a vízlépcsőről, vagy a kormány felelősségéről.

Talán ezért is szerencsés, hogy a Tudományos Akadémia közgyűlése most zajlik. Ez a pusztá tény már önmagában is hívó erejű lehet, de méginkább az, ha a Tisztelt Képviselőknek eszébe jut most – még a szavazógép, vagy -gépezet működése előtt – a tudósok véleménye, vizsgálataik eredménye és javaslata a mindannyiunkat érintő kérdésekről, elvégzendő feladatokról. Ha csupán ennyit elérne az Akadémia közgyűlése, ha mindössze azt képes lenne tudatosítani, hogy szokjunk már le gyermeki játékainkról, akkor már – függetlenül belső ügyeitől – teljes sikert könyvelhetne el. Mert akkor talán nemcsak a levelező és rendes tagok érzik majd, hogy el kell felejtünk a régi közmondást: Akinek az isten hivatalt ad, ész is ad vele.

Tóttós Gábor

A Mosoly Országgyűlése lesz-e a ma kezdődő is?

Strasbourg megihívó

Az Európa Tanács 40 éve

A 23 oszlopon 22 lobogó lengett pénteken reggel a strasbourg Európa-palota előtt. Okkal: a hiányzót 11 óra előtt néhány perccel ünnepélyes külsőségek között vonták fel az üresen maradt árbócra: ezzel vált teljessé a létszám, hiszen Finnország eddig hiányzott a szervezetről, egyedül a nyugat-európai pluralista demokráciák közül. Más kérdés, hogy mint nem sokkal később, a tanács alapításának 40. évfordulója alkalmából mondott beszédében Francois Mitterrand francia elnök megjegyezte, keletnek és nyugatnak van északi és déli dimenziója is, no meg a keleti államok sem mindig a földrajzi keleten, a nyugatiak sem mindig a földrajzi nyugaton helyezkednek el.

Ennek a pontosításnak különösen akkor van értelme, amikor lezárul az a szakasz, amikor az Európa Tanács kizárólag a politikai földrajz Nyugat-Európájának különle-

ges, és rendkívül hasznos, úttörő jellegű szervezete volt: ezen a héten már megnyitja a tanács parlamenti közgyűlése a „különleges meghívotti” státus lehetőségét több kelet-európai, reformokkal kísérletező országnak.

A pénteki strasbourg ünnepség az alapító szerződés 1949. évi aláírásáról emlékeztet meg – s a dátum maga is mutatja, hogy ez a hidegháború politikai fagyhullámának kezdetén történt. Ekkoriban még Nyugat-Európa sem volt magától értetődően egységes politikai tartalmat és szándékot hordozó fogalom, hiszen az aláíró országok alig négy évvel korábban ellenkező oldalon álltak a történelem legvéresebb háborújában. A bizalmatlanság a nyugaton belül is megosztotta a lelkeket, még ha a sztálini Szovjetuniótól való félelem közös érzés volt is.

folytatás a 2. oldalon

Kányádi Sándor

Szeretettel
köszöntjük a hatvanéves
Kányádi Sándort

Krónikás ének

ég már a szekértábor is
remény sincs fölmentő seregre
a föld is ég
futja-e még
csonkán-bonkán elkeseredve
egy utolsó lesz-ami-leszre
csak hős ne légy
mert ebben
a hősietlen
korban hősnak lenni nem érdemes
és nem szabad
de meg se add magad
van aki már
kötélre vár
csüggedni is erőtlen
és már a szekértábor is
istenem hová vetődtem
van aki sőr
van aki szül
van aki hallgat
van aki jajgat
a zsoldosok az elmaradt
hópénzért kiabálnak
a tisztjeik
az átállás esélyeit

Illyés Gyulának odaáttra

latolgták suttymban
szorosra húzzák a hevedert
s a tönkrevert
védők közt kilovagolnak
van aki sőr
van aki hallgat
akik elmentek közülünk
nem voltak közülünk valók
mert ha közülünk valók lettek volna
nem mentek volna el
szétosztjuk az úr testét
utolsó kenyérünket
mindenki hallgat
ég már a szekértábor is
ég már a szekértábor is
a föld is ég
füst je a kék
egekben tova ködlik
potómság
a többi
megírja ha megírja más
zizegni kezd zizegni kezd
a hajdani
a majdani
kukoricás

Az Európa Tanács 40 éve

folytatás az 1. oldalról

Az Európa Tanács Nyugat-Európa első és legrégebbi nemzetközi tömörüléseként a négy évtized alatt fokozatosan bővítette tagjainak számát. Céljai: az emberi jogok és a parlamenti demokrácia védelme, nemzetközi szerződések kidolgozása a tagállamok társadalmi és politikai gyakorlatának összehangolására, valamint az európai identitás tudatosítása a kultúra ösztönzése révén.

A kormányközi szervezet élén miniszteri bizottság áll, amelyet a tagállamok külügyminiszterei, illetve megbízottai alkotnak. A különböző területeken – emberi jogok védelme, jogi együttműködés, gazdasági és szociális kérdések, oktatás, kultúra és sport, ifjúság, közegészségügy, környezet és helyi hatalom – kormányközi szakbizottságok végzik a munkát, számuk összesen 120.

Az Európa Tanács parlamenti közgyűlése a 23 tagállam nemzeti parlamentjei által delegált, azok összetételét tükröző képviselőkkel áll, ezek száma Finnország csatlakozását követően 177-re emelkedett. A parlamenti gyűlés ily módon, hangsúlyozza a tanács, 400 millió európai véleményét tükrözi. Ez a testület 52 parlamenti bizottságot és albizottságot hozott létre, s 900 fős titkárság dolgozik keze alá a strasbourgi Európa-palotában. (Ez az épület ad havonta egy hétre otthont az európai közösség 12 tagállamában közvetlenül megválasztott Európa Parlamentnek is, de a két testület, bár sokszor foglalkozik hason-

ló kérdésekkel, jellegében, megválasztásának módjában, hatáskörében is eltér egymástól).

Az Európa Tanács, amely a tagállamok által biztosított évi 400 millió francia frankos költségvetéssel dolgozik, a nemzetközi megegyezések, szerződések egyik fő kezdeményezője. Fennállása óta nem kevesebb, mint 130 született égisze alatt, azaz átlag négyhavonta egy. (E kötelező jogi érvennyel bíró európai szerződések a tanács statisztikusai szerint 25 ezer kétoldalú szerződéssel egyenértékűek).

A legismertebb megállapodások, vagy hivatalos nevükön, konvenciók közül néhány példa. Az 1950. évi emberi jogi konvenció által létrehozott „bizottság” és „emberi jogok európai bírósága” lehetővé teszi, hogy bármely aláíró európai ország bármely felnőtt polgára, ha jogsértés éldozatának érzi magát, beperelhesse saját államát. 1950 óta 13 ezren fordultak a bizottsághoz, amely, ha a panaszt jogosnak tekinti, előbb közvetíteni próbál, s ha ez kudarcot vall, a kiváló jogászokból álló, Strasbourgban működő bíróság elé terjeszti az ügyet. 160 esetben került erre sor.

Az Európa Tanács dolgozta ki 1965-ben a szociális és gazdasági jogok európai chartáját, 1987-ben a kínvallatás elleni egyezményt, a terrorizmusról szóló konvenciót (amelynek értelmében a terrorizmus különböző megnyilvánulásai nem tekinthetők politikai bűntetteknek a kiadás szempontjából), a személyekre vonatkozó informatikai adatok védelméről szóló 1981. évi megállapodást.

Igen fontos az 1954. évi kulturális megállapodás, amely európai kulturális kiállítások szervezését, hozzájárul új nyelvoktatási módszerek elterjesztéséhez, ösztönzidjákat biztosít. Ennek égisze alatt szervezték meg 1985-ben a zene, 1988-ban a film és a televízió európai évét. A tanács éppen jubileumi ülésén nyitotta meg az aláírók előtt a határokon túllépő televíziós adásokról szóló megállapodást.

A strasbourgi testület külön bizottságokat hozott létre a kábítószer-rabság elleni küzdelemre, a fiatalok különböző problémáinak tanulmányozására, évente megszervezi a helyi és tartományi közösségek, helyhatóságok értekezletét, irányítja a szociális fejlesztési alap felhasználását, például a munkanélküliek társadalmi beilleszkedésének előmozdítására, vagy szociális központok létesítésének pénzfeladására. Olyan területeken is szerepet játszik a tanács, mint a gyógyszernormák egységesítése, a vérátömlesztés szervezése, vagy a kézművesek képzése.

Jogosítványa tehát – a védelmi kérdések kivételével – mindenre kiterjed, tevékenységének középpontjában azonban a pluralista demokrácia és az emberi jogok hitvallása áll, ezt tekintették a 40. évforduló szónokai a legfontosabbnak, elsősorban ez adja meg ma is a tanács létjogosultságát, ez áll parlamenti közgyűlése figyelmének középpontjában. És éppen ezért váltott ki nagy, rokonszenvező visszhangot az, ami az utóbbi három-négy esztendőben „a másik Európában” – keleten – kibontakozott, s ebbe az irányba mutat...

Baracs Dénes

A reformszárnyé a jövő?

Kádár János már nem az MSZMP elnöke

Szokatlanul hosszú, s feltehetően korszakos jelentőségű központi bizottsági ülést tartott hétfőn este az MSZMP. Az éjszakába nyúló tanácskozás fő napirendi pontja a párttörvényről szóló vita volt, a kétségen kívüli szenzációját azonban a személyi változások kihirdetése jelentette. A zárt ajtó mögötti ülésről a szóvivő helyettesek tájékoztatást tartott, az MTI kiadta a kommuniké, amiben a lényeg ugyan benne van, de azt, hogy ki, mikor mit mondott, mit javasolt, s főleg, hogy mi történik egy-egy ilyen ülésen, arról még mindig csak a beavatóknak van pontos tudomásuk.

Reméljük, már nem sokáig! Az ülésen valóban komoly kihatású döntések születtek, a KB javasolja, hogy a párttörvényt még augusztus elseje előtt terjesszék az Országgyűlés elé, a testület állást foglalt a pártértekezlet összehívása mellett, melynek időpontját egyeztetni kívánja az országgyűlési és helyhatósági, valamint a köztársasági elnökválasztás idejével.

A szóvivőhelyettes érdekesen fogalmazott az MSZMP választási programjáról – melyet az értekezletig kell kidolgozni –, mondván, hogy annak „felelősnek, teljesíthetőnek, megvalósíthatónak és képviselhetőnek” kell lennie, ezzel mintegy elismerve, hogy az eddigiek közül nem mindegyik volt ilyen. Fontos kérdés volt a hétfői ülésnek, hogy az MSZMP lemondott a káderhatásköréről, a jövőben csak jelöltekét kívánja állítani, politikai eszközökkel kívánja befolyásolni a legfontosabb társadalmi, gazdasági és egyéb

vezetői funkciók betöltését. Ennek főpróbájának tekinthető, hogy Németh Miklós miniszterelnök „szabad kezett” kapott kormányának átalakításához.

A reformkörök működésének eddigi tapasztalatairól a KB tagjai megállapították: demokratikus pártban nincsenek dogmák és megváltoztathatatlan többségi vélemények, a határozatok végrehajtásának kötelezettsége mellett minden párttagnak joga van fenntartani saját álláspontját, ugyanakkor elutasították az áramlatok szervezetté válására irányuló törekvéseket.

Az eddig említett, szimpatikusnak ható határozatokkal és döntésekkel nem teljesen cseng egybe a munkásorségról szóló: a KB tagjai továbbra is szükségesnek tartják a fegyveres testület meglétét és működését.

S most a személyi változásokról: a KB felmentette Petrovics Istvánt osztályvezetői, Borbély Gábort a Népszabadság főszerkesztői tisztségéből. Előbbi kordedvezményrel nyugdíjazta, az utóbbit Kovács Jenővel együtt kinevezte KB osztályvezetőnek. A Népszabadság főszerkesztője – az eddigi helyettes, tehát szakember – Eötvös Pál lett.

Lukács János, a KEB elnöke szintén kikerült eddigi funkcióiból.

A legjelentősebb, a legnagyobb visszhangot kiváltó változás Kádár János névéhez fűződik: a Központi Bizottság – egészségi állapotára való tekintettel – felmentette pártelnöki funkciójából, illetve KB tagságából.

Hogyan értékelhető a tény, hogy a magyar politikai élet utóbbi három évtizedének

vezéralakja végleg elhagyja látszik a többek között általa alapított párt vezetését? Kádár János életútjának értékelése nem újságírói feladat, s a megfelelő történelmi távlat is hiányzik még. Annyi azonban tény, hogy a közvélemény eléggé szélsőségesen látja a vezetése alatt megtett harminckét évet. Az is biztos, hogy sokkal tisztább képpünk lenne, ha ismernénk saját egyéni vélekedését is erről az időszakról, s bízunk benne, hogy erre lesz alkalmunk még.

A többi változásról, s a KB-ülés hangulatáról, azt hiszem, nem túlzás megállapítani – már amennyi kívülállóként megállapítható –, hogy reménykeltőnek látszanak. A szóvivő-helyettes nyilatkozatából az tűnt ki, hogy a Központi Bizottság végre teljes tudatába került az ország válsághelyzetének (mely társadalmi és a gazdasági életünket egyaránt jellemzi), s ennek megfelelően hozta meg döntéseit. Biztos, hogy még nem fejeződtek be a változások, s talán a „megfelelő embert a megfelelő helyre” elv is fokozottabban érvényesül a jövőben. S bár most az MSZMP az elkövetkező választások megnyerését tartja a legfontosabb kérdésnek, ezúton szeretnénk felhívni az érintettek figyelmét, hogy pártpolitikai célok nem lehetnek előbbre valóbbak az ország érdekeinél!

Bízunk abban, hogy a hétfői ülésen tapasztalt, valóban reformista hozzáállás lesz a kizárólagos a közeljövő politikai életében.

Talán még nem késő.

Wágner Dez

Félországnyi bosszúságok

A téveszelnők mesés vagyónáról, a parasztemberek emeletes házairól, gazdag berendezéséről legundák keringenek a városok között. Egyesek csupán irigykedve, mások szinte dühvel emlegetik a falu gazdagodását. Az ilyen állítások nélkülözök az ismereteket. A tények ugyanis egészen mást mutatnak. A Központi Statisztikai Hivatal nemrégiben tette közzé a lakosság jövedelméről és fogyasztásáról szóló adatokat, melyekből számszerűen is kiderül a falusi hátrány.

Mit mutat a kereseti statisztika?

Az állami iparban foglalkoztatottak havi átlagkeresete 7320 forint volt 1987-ben, a szövetkezeti iparban dolgozóké 6379 forint. Ugyanakkor az állami erdő- és mezőgazdaságban 6873, a szövetkezeti szektorban csupán 6221 forintot kerestek. A szövetkezeti megkülönböztetés félreérthetetlen. A magas vezetői jövedelmek is inkább csak a képzelet szülöttei voltak, hiszen a mezőgazdasági szövetkezetekben a szellemi dolgozók átlagosan 8357 forintot kerestek 1987-ben, az iparban viszont 9028 forintot.

A helyzet azóta sem javult. A KSH és a Gazdaságkutató Intézet munkatársai a közelmúltban mérték föl az életszínvonal-csökkenés réteghatásait, mely szerint a múlt évben a havi nettó jövedelem átlaga Budapesten 7686, a városokban 6052, a községekben 5857 forint volt.

A fenti adatok önmagukért beszélnek, tényszerűségüket mégis szokásos támadni. Visszatérő érvelés, hogy a falusi ember a háza körül sok mindent megtermel, neki olcsóbb a megélhetés.

A statisztika ezt is tagadja. Az 1980. évi árakhoz képest 1987-ben 51,5 százalékkal volt magasabb az élelmiszerek ára a munkások körében, s 48,1 százalékkal emelkedett a paraszt-ság élelmiszer-vásárlásainál is. A spórolás csodálatos lehetőségének tartott háztáji előnyöket nem élvezzi a falusi lakosság. Sőt a kényszerű falusi életmód e néhány százalékos előnyt is kiegyenlíti, hiszen ott drágább az energia, hiányosak a szolgáltatások, a tartós fogyasztási cikkeknek nincs választéka. Ha mindezeket mégis megszerzi a falusi állampolgár, többet kell értük fizetnie.

Friss kenyér, friss hús. Mindezeket túl az alapvető élelmiszerekkel való ellátottságban is gondok vannak. A falusi ember örül, ha kenyér naponta, hús, hentesárú hetente egyszer-kétszer érkezik a boltba.

Gondjaikkal, ellátásukkal voltaképpen csak a szövetkezetek törődnek, amelyek viszont erősen kiszolgáltatott helyzetben vannak. A nagykereskedelem szállítási távolságokra hivatkozva ritkán és rendszertelenül szállít; a kiskereskedelem jövedelmezősége olyan alacsony, hogy a szövetkezetek saját erejükből és állami támogatásból megtették,

korszerűsítették a kis boltok nagy részét. Mint kiderült, ez is csak amolyan félmegoldás, hiszen most a szűk boltban kínálják a korábbihoz hasonló szűkös választékot.

Az elmondottakat a fél ország tapasztalja, mégis gyakran hangoztatott állítás, hogy Magyarországon igen jó az élelmiszer-ellátás. Ha Kelet felé tekintünk, valóban nem túlzó e jelző. Ha korábbi önmagunkhoz viszonyítjuk a mostani ellátást, ugyancsak helyenvalónak érezhetjük.

A falusi hátrány szembetűnő.

De vajon nem tévedünk-e, ha a lemaradókhoz, a jogosan bírálható múlthoz hasonlítjuk magunkat? Nem fekezi-e a fejlődést, ha objektívitas nélkül értékelünk, ha hibás összehasonlításokat keresve igazoljuk önmagunkat? Az ellátásban a falusi hátrány szembetűnő, de a városi háziasszony is tapasztalja, hogy időnként akadozik a kiszolgálás, hiányos a választék, hagyományosan gyenge a csomagolás.

A változás, a lemaradás pótlása nem tűnik közelinek, hiszen hiányzik hozzá az infrastruktúra és a jobbítást szorgalmazó szemlélet. Amíg ezen nem lehet változtatni, árnyalni kellene a hangzatos megállapításokat, s nem a kétségtelenül elfogadható átlag mögé bújtatni a gyengét, a félországnyi népet bosszantó hiányosságokat.

V.F.J.

Kína

Párbeszéd a diákokkal

A kínai vezetés nagyszabású párbeszédet kezd a diákokkal és a társadalom más rétegeivel – közölte az Új-Kína hírgyűnkösg.

A hírgyűnkösg beszámolt arról, hogy Csang Ju-mei, a kormány megbízottja hétfőn fogadta azoknak a diákoknak a képviselőit, akik a múlt hétvégén nyílt levélben követelték a parlamentől, a kommunista párt vezetésétől és a kormánytól, hogy kezdjenek az egyetemistákkal tárgyalást az „öszinte, nyílt és építő jellegű” demokratizálásról. A levelet 24 pekíngi egyetem hallgatói írták alá. Csang Ju-mei közölte a diákokkal, hogy levelüket a legmagasabb szinten gondosan tanulmányozták. Mint mondta, a párt és a kormány vezetői tárgyalni akarnak a munkásokkal, a paraszttal, az értelmiségiekkel, a diákokkal és az oktatókkal egyaránt.

Választási csalás?

Jimmy Carter volt amerikai elnök tévé-nyilatkozatában azal vádolta a panamai kormányt, hogy meghamisítja a választások eredményét.

A Panamavárosban tartózkodó Carter szerint az ellenzék 3:1 arányban győzött a Noriega-tábornok által irányított kormány jelöltjével szemben. Ezt felismerve a kormányzervek hétfőn délután – amint arról Carter saját közlése szerint személyesen megbizonyosodott – hozzálátott a választási összesítések meghamisításához, illetve eltüntetéséhez. A volt elnököt, aki nemzetközi megfigyelőbizottság élén tartózkodik az országban, megakadályozták abban is, hogy sajtóértekezletet tartson.

A Szolidaritás új lapja

Lech Walesa, a Szolidaritás elnöke rövid köszöntőjével az első oldalán hétfőn megjelent a Szolidaritás választási újságja, a „Gazeta Wyborcza”.

Az 500 ezer példányban nyomtatott, 8 oldalas, az Esti Hírlaphoz hasonló nagyságú lap első számából 6 oldalt a Szolidaritás jelöltjeinek névsora és rövid életrajza foglal el. Két oldalon sűrűsödnek össze a választási-politikai hírek, a külföldi jelentések, a sport és a televízió műsora is. Így az első szám egyelőre némi csalódást kellett hogy okozzon, bár a lap szerkesztőségi cikke szerint az ambíciók nem éppen szerények és a kiadó rövid időn belül szeretné napilappá fejleszteni az egyelőre időszaki kiadványt.

Lech Walesa leveléből az olvasók megtudhatják, hogy a „Gazeta Wyborcza” „az első független napilap az Elbatól a Csendes-óceánig elterülő vidéken” míg a szerkesztőség szerint az elmúlt több mint 40 év óta ez az első független, „normális” nagy példányszámú lap Lengyelországban, de talán az egész „tömbben”.

A címlapján Lech Walesa mosolygó fényképével megjelent „Gazeta Wyborcza” a „nincs szabadság a Szolidaritás nélkül” jelszó alatt arról tájékoztat, hogy magát a Szolidaritáshoz „közel állónak” tartja,

de az egész ellenzék szócsové kíván lenni. A választási harc nem demokratikus választások után már teljesen demokratikus választások lesznek és „holnap, vagy holnapután Lengyelország a miénk lesz, és nem valamilyen csoporté. Még ha meg is akarnánk menteni ezt a társadalmi rendszert, akkor is valakinek néhány évenként 20 milliárd dollárt kellene erre költenie”.

Glemp bíboros, lengyel prímás és Lech Walesa pénteki megbeszéléséről tudósítva a lap idézi a lengyel katolikus egyház fejét, aki fenntartva az egyház hajthatatlan álláspontját az abortusszal szemben, arra figyelmeztet, hogy nem lenne helyes, ha az abortusz körül kirobbant vitát „politikai célokra használnák fel”. Szolidaritás és jelöltje számára, miután valószínűleg a püspöki kart is meglepte az a szombati nagy létszámú tüntetés, amelynek résztvevői – hosszú évek óta először – alig leplezetten a lengyel katolikus egyházat bírálták. A püspöki kar szakértői készítettek elő azt a nagy felháborodást kiváltó törvénytervezetet, amely 3 évig terjedő börtönnel súlytaná azokat a nőket és orvosokat, akik művi abortusznak vetik alá magukat, vagy ilyen beavatkozást végeznek.

MAGYAR DEMOKRATA FÓRUM
PÉCS-BARANYAI SZERVEZETE
7601 PÉCS POSTAFIÓK 418

NYILT LEVÉL AZ MSZMP BARANYA MEGYEI BIZOTTSÁGÁHOZ!

Ma már minden józanul gondolkodó ember látja országunk súlyos társadalmi, ezen belül anyagi helyzetét. Az Országgyűlés decemberi ülészakán több képviselő felhívta a figyelmet az ország szerte ma is fellelhető pazarlásra, a szükségtelen intézményekre. Ezután a Parlament nagy többséggel állást foglalt a társadalmi szervezetek költségvetésének csökkentése mellett. A Kossuth Rádióban elhangzott hogy az MSZMP költségvetésére évente több mint két milliárd forintot fordítanak. Ez azt jelenti, hogy minden magyar állampolgár, a csecsemőktől az agastyánokig évente több mint kétszáz forinttal járul hozzá az MSZMP költségéhez.

Az elmúlt évtizedek hazánkat súlyos válságba juttató politikájának eredményeként megyénkben is működik számos olyan létesítmény, amely indokolatlanul növeli az adófizető polgárok terheit. A teljesség igénye nélkül, ezek az intézmények szerintünk a következők:

1. Az MSZMP Baranya Megyei Oktatási Igazgatósága a hozzátartozó szállóival. Az intézmény főépülete a háború előtt eredetileg árvaházként szociális célokat szolgált. A hatvanas években már mint Pártiskolát közpénzből akkori szokás szerint a társadalom véleményének, igényeinek figyelmen kívül hagyásával. Az utóbbi időben a szállóidai szárny egy részét bérbe adták középiskolások diákok elhelyezésére. A bérleti díjat az amúgy is szűkös tanácsli művelődési költségvetésből fizetik az MSZMP részére. Ez a tény azt jelenti, hogy az MSZMP Oktatási Igazgatóságának fenntartási költségeit immár másodszor fizetjük ki az adófizető polgárokkal, megkérdezzük nélküli.

Városunkban két egyetemen is működik magas színvonalú társadalomtudományi tanszék. Álláspontunk szerint ezeket a tanszégeket kell olyan helyzetbe hozni, hogy megfelelhessenek a felmerülő oktatási, kutatói igényeknek. Az Oktatási Igazgatóság nagyrészt elavult, használhatatlan anyagokat tanít, amire jelentős oktatói és hallgatói létszámot vesz igénybe, ezért fenntartása indokolatlan. Üdvözljük a tervet, miszerint az Oktatási Igazgatóság főépületének egy emeletét át kívánják adni középiskola céljára. Azonban ezt csupán első lépésként tartjuk elfogadhatónak, mert önmagában csak olyan félmelegedés, melyhez hasonlókkal már nagyon sokat találkoztunk az elmúlt évtizedekben.

Javasoljuk és szükségesnek tartjuk, hogy az MSZMP Baranya Megyei Oktatási Igazgatóságának épületeit azonnal és térítés nélkül adják át egészségügyi vagy közoktatási célra, különös tekintettel arra, hogy városunkban mindkét szakterület súlyos helyhiánnyal küszködik. Itt hívjuk fel a figyelmet arra, hogy a POTE Szülészeti Klinika rekonstrukciója anyagiak hiányában kempingágyakon fekszenek a zsúfolt kórtermekben, méltatlan körülmények között. Meggyőződésünk szerint nem szorul bizonyításra, hogy hazánk jelenlegi demográfiai helyzetében a Szülészeti Klinika körülményeit minden rendelkezésre álló eszközzel javítani kell.

2. A Miléva úti úgynevezett „MSZMP pihenőház” Pécsen. Ez az épület lényegében a nyilvánosság teljes kizárásával működő luxus szálló, amely az MSZMP és a Tanács védelgeinek elhelyezésére szolgál. Az épület a mecseki Francia Emlékmű mögötti erdőben található, az odavezető aszfaltozott külön utat „Behajtani tilos” tábla zárja le. A szállót iparművész által tervezett egyedi bútorokkal és dísz tárgyakkal rendezték be. Megjegyezzük, hogy a hasonló épületeket a Szovjetunióban — mint a Brezsnyev korszak jellegzetes termékeit — már átadták közcélú hasznosításra. Városunk reprezentatív vendégeinek nincs szükségük erre az épületre, mert számos hotel közül választhatnak, melyek kihasználtsága korántsem teljes. Ezzel növelhetik idegenforgalmunk bevételeit. Ezt teszi többek között Pécs testvérvárosának, Fellbachnak népszerű polgármestere, aki gyakori pécsi tartózkodása során következetesen a Hunor Szállóban lakik.

Javasoljuk és szükségesnek tartjuk, hogy a Miléva úti épületet is azonnal és térítés nélkül adják át társadalmi hasznosításra, egészségügyi, szociális vagy idegenforgalmi célra.

3. Javasoljuk továbbá, hogy a Duna parti és a Balatonfenyvesen lévő volt KISZ vezetőképző tábortokat szintén adják át a sokgyermekes és kis-keresetű családok gyermekeinek, nyaraltatására céljára.

Az MSZMP Baranya Megyei Bizottsága, amely szavakban már annyiszor elkötelezte magát a reformok és a megújulás politikája mellett, a felsorolt létesítmények társadalmi hasznosításával végre tettekben is megindulhatna az önmaga által kijelölt úton.

Kelt Pécsen, 1989. áprilisában.

EZT A NYILT LEVÉLET A MAGYAR DEMOKRATA FÓRUM PÉCS-BARANYAI SZERVEZETÉNEK LEGUTÓBBI KÖZGYŰLÉSE EGYHANGÚ SZAVAZÁSSAL FOGADTA EL.

Tökés országba - külön engedéllyel

A kedden délután összeülő bolgár nemzetgyűlés előtt nyolc törvényjavaslat szerepel, ezek szinte mindegyike az emberi jogokat kívánja bővíteni.

A legnagyobb várakozás az útleveleiről szóló új törvényt előzi meg, ezt igazolta az a nemzetközi sajtóértekezlet is, amelyen Georgi Tanov, a belügy tárca vezetője válaszolt az újságírók nem mindig tapintatos kérdéseire.

Válaszalközlőként, hogy amennyiben a nemzetgyűlés a törvényjavaslatot elfogadja, a bolgár állampolgárok öt évre szóló, a világ minden országába érvényes útlevelet kapnak, amelyet maguknál tarthatnak.

Igaz, minden egyes a tökés országba tervezett — utazáshoz újabb kilépési engedélyt kell kérni.

Beszélgetés az MDF székesfehérvári elnökével

A közömbösség és a félelem a fő visszahúzó erő

— Dr. Kelemen András pszichiátert, az MDF székesfehérvári szervezetének elnökét kérdezem: A helyi szervezet megalakulására miként reagált a Hatalom? Er-e hátrányos megkülönböztetés embereket amiatt, hogy az MDF-hez csatlakoznak?

— Elsősorban kisebb helyeken, községekben érvényesülnek kimondottan diszkriminatív jellegű megnyilvánulások. Hogy konkrét példát említsék: nem is olyan régen kellett tiltakoznunk a hatóságoknál egy Csóron élő tagunk ügyével kapcsolatban. Munkahelyén nehéz helyzetbe került, sőt, nyíltan megfenyegették MDF-beli tevékenysége miatt. Még a helyi könyvtárost is felelősségre vonták egy ízben, mikor ez a tagunk bement a könyvtárba öt percre, hogy „miféle szervezkedés folyik itt”. Pedig pusztán könyvkölcsönzés történt.

Máshonnan is érkeztek jelzések különböző kellemetlenkedésekről, csak az emberek legtöbbször nem vállalták ilyen nyíltan s egyértelműen a velük történeteket, s így nem volt lehetőségünk, hogy fellépjünk ügyükben.

— Milyen hátrányos helyi adottságok nehezítik a fehérvári MDF szervezet munkáját?

— Egyrészt a főváros közelsége sok tettekre, jól képzett embert szív el innen. Ugyanakkor Fehérvár már évtizedek óta némiképp Dunaújváros és Budapest kádergyűjtője, illetve kádertemetője.

— Mennyiben van lehetősége a helyi MDF-nek, hogy a tömegtájékoztatási eszközök segítségével adjon hangot véleményének?

— A megalakulásunk óta eltelt több mint hat hónapban mindössze egy alkalommal kaptunk lehetőséget a városi televízióban céljaink és álláspontunk ismertetésére. Ekkor is csak néhány percet, jöllehet, a műsoridő hetente kétszer egy teljes délután. Sajnos, a helyi sajtóval sem jobb a helyzet. Tekintve, hogy az itteni napilap, a Fejér Megyei Hírlap, a megyei pártbizottság és tanács lapja, a benne megjelenő írásokra nekünk az eddigiekben semmi befolyásunk nem lehetett. Ennek következtében a kicsit is szókimondóbb megnyilatkozásunk vagy egész egyszerűen nem jelenik meg, erre rengeteg példa van, vagy pedig lemaradnak bizonyos mondatok. Ez történt legutóbb az autópályadíjjal kapcsolatos állásfoglalásunkkal is. A már szinte közhelyként ható első felét, melyben tiltakoztunk a bevezetés ellen, azt közölték. A konkrét javaslatunkat tartalmazó második részét azonban már nem. Ebben kifejtettük, hogy az igen nehéz anyagi helyzetben lévő költségvetést autópályadíj helyett más módon juttassa pénzhez a kormányzat, például úgy, hogy szüntessék meg a hatalmas összegeket felemészítő Munkásorséget.

— Mi kellene ahhoz, hogy a taglétszám továbbra is számottevően nőjön, s mind többben vállaljanak aktív szerepet a szervezet munkájában?

— Nem is azt hiányolom elsősorban, hogy nem több a tagunk, hiszen egy választási típusú pártnál, amilyenek mi az MDF jövőbeni formáját gondoljuk, nem feltétlenül a taglétszám, hanem a szimpatizánsok köre a lényeges.

Sokkal inkább sajnálatos, hogy a város még igencsak távol van a politikai aktivitástól.

Székesfehérváron 1989. április 12-én alakult meg az ellenzéki kerekasztal öt független szervezet, a Magyar Demokrata Fórum, a Kisgazdapárt, a Szabad Demokraták Szövetsége, a Szociáldemokrata Párt és a FIDESZ részvételével. Közülük — létszámát és súlyát tekintve — az MDF a legjelentősebb. A székesfehérvári szervezet 1988. október 14-én alakult meg 32 fővel. A jelenlegi taglétszám több mint 240. A szervezet munkacsoportjai közül ki kell emelni a jogi csoport tevékenységét, hiszen például az országos program jogi részét ők dolgozták ki. A kisebbségi munkacsoport pedig nagyszabású és igen eredményes országos gyűjtést folytatott tavaly karácsonykor az erdélyi menekültek, illetve az örmény földrengéskárosultak megsegítésére.

Sokan csak pusztá szemlélőként szenvedik meg a történeteket, anélkül, hogy akár csak megkísérelnék az események, folyamatok kedvező irányba történő befolyásolását. Sokan még mindig ott tartanak, hogy valaki más majd csak megoldja helyettük az ő problémáikat. Még nem igazán döböntek rá, hogy nem elég, ha még többet és többet dolgoznak, mert pusztán magunk agyonhajszolásával rövid távon sem javul helyzetünk lényegesen. Fel kellene ismerni, hogy a rendkívül tragikus folyamatok megállítására és életünk emberhez méltó kereteinek biztosítása, tartósan, hosszú távra csak a politikai úton, erőink megszervezésével, érdekeink közös védelmével oldhatók meg.

Égető szükség volna mennél nagyobb számban felelős polgárokat, akik tudatában vannak annak, hogy az ő cselekedeteik is műlik a város, sőt az ország sorsa, s bár lehetőségeink korlátozottak, vétek semmit nem tenni, ha mindezt nem is tehetünk.

— A közömbösség és a kishitűség tehát a legfőbb visszahúzó erő?

— Nem elhanyagolható a féltékenység érzése sem. Féltékenység attól, hogyha az ember véleményét nyilvánít, vagy bírálatot, akkor esetleg egzisztenciális veszélybe kerül. Épp ezért szükséges elmernünk azt, hogy az egész társadalom, minden ember kapjon garanciát: azért, mert politizál, nem léphetnek fel ellene erőszakkal. Erre vonatkozóan a Hatalom kell, hogy garanciákat adjon, mert az, hogy ígéreteket tesz, az kevés. Különösen ha tekintetbe vesszük egyik miniszterünk nem is oly rég elhangzott kijelentését, miszerint a kormány szava nem úri becsületű. Történelmi példák intenek, hogy a pusztá ígérek bármikor megszeghetők.

— Az MDF próbált-e tenni valamit a féltékenységérzés csökkentéséért?

— Egész tevékenységünk bizonyítja, hogy mi nem erőszakot kívánunk szembehelyezni az erőszakkal. Épp arra törekszünk, hogy csökkenjen az elmúlt évtizedek vezetése által felhalmozott óriási feszültség. Nem tüneti kezelést kívánunk, hanem a feszültséget generáló okok megszüntetését. Hangsúlyozom: amíg csak lehet, az erőszaktól mindenféleképpen tartózkodva. Karácsonyi üzenetünkben is az erőszakmentesség fontosságára hívtuk fel a figyelmet. Ezért is tartom politikai hibának a sajtóirányítás részéről, hogy ezt a felhívást nem engedte közzétenni. Igaz, azóta már több hónap is eltelt, a benne megfogalmazottak azonban, úgy vélem, nemigen vesztek aktualitásukból. Szövege a következő volt:

„Honfitársaink!

1988 végén bizonyos politikai körök a megindult reformfolyamat lassítására, sőt, manipulatív visszafordítására törekednek. A reformretorika összekapcsolása nyilvánvalóan konzervatív, demokráciaellenes törekvésekkel a politikai intézményrendszer végzetes deformációjához vezet. Növekszik társadalmunkban az évtizedek alatt felhalmozott feszültség. Ebben a helyzetben különösen nyugtalanítónak véljük az MSZMP főtákarának november 29-i beszédét, mely megítélésünk szerint minden alapot nélkülözve, a címzett koncepciózus elhallgatása mellett fehérterrorra való törekvéssel vadolja meg a demokratikus mozgalmak némelyikét. A békés, demokratikus társadalmi élet elleni fenyegetésként értékeljük a Műnch Ferenc Társaság nyilatkozatát, mely szerint tagjai a szocializmus fegyveres védelmére is készen állnak. Hasonló hangulatkeléssel találkozunk egyéb szélsőséges baloldali csoportosulásokban is. Cinikus hangvételűnek tartjuk a honvédelmi miniszter december 13-i kijelentését, mely a Kossuth Rádió reggeli műsorában hangzott el. Kárpáti vezérezredes, aki maga is politikai szervezet tagja, kategorikusan megtiltja a hadseregben alternatív szervezetek működését. Együttal fenyegetően deklarálja, hogy a katonaság fel van készítve belbiztonsági feladatok ellátására. Oktalan és nemzetünket sértő erődemonstrációnak érezzük, hogy az országot vezető, s az államhatalmat ma is kizárólagosan birtokló MSZMP a rendőrségtől független, felfegyverzett szervezetet tart kezében, immár több mint három évtizede. Egy hatalmon lévő, de fegyveres védelemre szoruló párt eo ipso demokráciaellenes volna. Nyugtalanít bennünket belügyminiszterünk rendíthetetlen nyugalma, mellyel a rendőrség több ízben elkövetett törvénytelenégeit kísérlete meg letagadni, megmagyarázni és védelmébe venni. Érthetetlennek tartjuk, hogy a közfelháborodást keltő elnöki tanácsi rendelet visszavonása ellenére napirenden tartják egyes funkcionáriusok fegyverhez juttatását. 1988. karácsonyán alapított dokumentumaink értelmében üzenettel és felhívással fordulunk minden politikai és egyéb szervezethez, mozgalomhoz, az ország közvéleményéhez, tiltakozunk a határainkon belül megjelenő, robbanást provokáló erők fellépése ellen. Felhívjuk a militarizáló csoportosulásokat, a válságos helyzetben vizsgálják felül felelősségükre alkalmas elhatározásukat. Követeljük, hogy államhatalmi szerveink, országgyűlésünk törvényes úton

biztosítsa társadalmunk minden tagja számára a békés, fenyegetettség nélküli életet, alkotómunkát, a demokratikus jogállamhoz méltó biztonságot, a magyarság egyetemes érdekeit szem előtt tartó, életpolitikai szabadságot, a véleménynyilvánítás, a gyülekezés, a sajtó és az egyesülés szabadságát.”

— Milyen a kapcsolat az MSZMP-vel?

— A helyi MSZMP reformkommunista szárnyával látjuk értelmét a kapcsolatok kialakításának. Úgy véljük, a párton belül az ő súlyuk erősödése lenne kívánatos az ország számára. Mint ezt január 12-i nyilatkozatunkban megfogalmaztuk, a városi pártbizottság élére reformelkötelezett vezetők kerültek, ami megteremtette a kapcsolatkeresés lehetőségét. Ez az állásfoglalásunk szintén nem jelenhetett meg a sajtóban. Igaz, azt is kifejtettük, hogy az előzetes érintkezések nyomán a Hazafias Népfőnt helyi vezetőivel viszont nem látjuk értelmét a tárgyalásoknak. Ennek az a magyarázata, hogy e funkcionáriusok erősen „konzervatív kommunista”, akik nem egyszer az Országos Tanács irányvonalától is eltérve ragaszkodnak beidegződött szokásokhoz. Jellemző tényként említhetem, hogy a velük való első megbeszélésen rögtön azt kérdezték, hogy az együttműködés feltételeként elismerjük-e az egypártrendszert!

— Történeke-e próbálkozások hatalmi tényezők részéről, hogy a szervezet vegyen lojálisabb irányt, illetve egyes vezetőket fejézzék be működésükük?

— Nem. Konkrét személyekhez köthető és nyílt akciók nem történtek. Célzásokat, homályos fenyegetéseket és névtelen, de jó nyomdatechnikával készült gúnyrajzot persze többen is kaptunk.

— Többen tartanak attól, hogy napjainkban is megismétlődhet az, ami 1945 és 1948 között már egyszer lejajlott: a kommunista párt a saját embereit küldte a különböző szervezetekbe azok szétbontásására, illetve az ott zajló folyamatok és érvényesülő irányvonal számára megfelelő manipulálása érdekében. Az MDF érzékel-e hasonló veszélyt?

— Az MDF tagságában ez a gondolat nagyon gyakran felöltik, sokszor kaptam is ilyen jellegű jezéseket. Véleményem szerint az embereket a mozgalomban végzett tevékenységük alapján kell megítélnünk. Azt, hogy befurakodik valamilyen idegen ügynök, elsősorban konspiratív jellegű szervezetben jelentkezik veszélyként. A mi szervezetünk egyik nagy előnye azonban éppen az, hogy a nyilvánosság előtt működik. Még ha valaki nem tiszta szándékkal kapcsolódott is hozzánk, a mozgalomban való részvétel során esetleg ő maga is álláspontot változtathat, illetve, ha valaki többször lejajratja az MDF-et, éppen a nyilvánosság révén válik egyértelművé, hogy cselekedetei nem a mi javunkat szolgálják.

— Mi a szervezet viszonya a keresztény eszméhez?

— Tagjainknál az a meggyőződés érvényesül legerőteljesebben, hogy az Európa alapját jelentő zsidó — keresztény kultúrathagyományt tovább kell vinnünk. Azokat az erkölcsi el-

folytatás az 5. oldalon

Élethistóriák — históriás életek

A földmunkás

— Mondja, maga kommunista?

— Párttag nem vagyok, kommunista se vagyok, de szimpatizálok velük. Hogy miért? Mert jobb rendszert teremtettek, mint amilyen a régi volt.

— Egyszer azt mondta nekem, hogy valahol Békésben kubikoltak. Két hetenki kapta fizetését. Zsebre vágta a pénzt, és elment fölöltözni. Vett egy öltönyt ruhát, egy pár csizmát, keményszárút, mert, hogy akkor az volt a divat, aztán inget, gatyát, meg még kalapot is. Mindez után még maradt pénze, amit hazaadott az édesapjának. Ez '37 körül lehetett, mert ahogy mondta, még legénykedett. Az esküvőjük pedig 1939-ben volt. Na azt akarom ebből kihozni, hogy ma, nem sok olyan ember él Magyarországon, aki két heti fizetéséből így fel tudna öltözködni. Mi volt akkor rosszabb, mint most?

— Hát igen. Lehet, hogy akkor talán a ruházatkódás kevesebbe került, mint ma, de valahogy a megélhetés mégis nehezebb lehetett. Én hat gyereket neveltem. Közülük négy már a háború után született, tehát ebben a rendszerben nőttek fel. Akkor se volt könnyű felnevelni őket, de a múltban még nehezebb lett volna. Nézd! Amíg húszféle kenyéret lehet kapni a boltban, amíg a gyerek a drága felvágottat suttyomban odaadja a macskának, vagy a kutyának, mert el van telve vele, addig nincs itt mit panaszkodni. Hát ilyen a múltban nem lehetett. A morzsát összesöpörtük és megettük... Ellenben lehet, hogy majd rosszabb lesz ezután. Nem tudnám hirtelen megmondani, hogy mit, meg hol, de a Kádárék valamit nagyon elrontottak. Ez az adó is. Agyonvágják vele az embert. Engem ugyan már nem érint. Hetvennégy éves nyugdíjas vagyok, annyi nyugdíjat nem tudtam összehozni, hogy meg is adóztassanak. De itt vannak a gyerekek... Abban az időben, ha megalkudtunk, hogy egy köbméter föld nyolcvan fillér vagy egy pengő, az annyi volt.

Abból senki semmit le nem vonhatott. Ezek mindig az elvevésen törtek a fejüket. Még én fogságban voltam, az asszony kapott tizenöt hold juttatott földet, az após szerzett két jó ökröt, egy kis tanyát, és amikor hazajöttem, azon gazdálkodtunk. Akkor mán ment a propaganda: „Nem ül többet a végrehajtó a nyakatokon” — mondták. Nem, a fenét nem. Jött az ugyanúgy. Ha nem rejtettünk el valamennyit, még a vetőmagnak valót is elviszik. Ez persze veszélyes volt, mert ha megtalálják, akkor becsukják az embert, ha meg nem dugod el, elviszik, nem tudsz vetni, hát akkor azért csuktak be. Csúnya dolgok voltak azok.

— Említette, hogy az akkori párttitkárral is meggyűlött egyszer a baja.

— Nem volt az olyan vészes. Javasolták, hogy végezzem el a gabonafelvásárlói tanfolyamot. Beadtam a jelentkezésemet, a párttitkár — Kónya Andrásnak hívták — nem engedte tovább.

— Miért haragudott magára?

— Miért, miért se, ezt soha nem beszéltek meg, csak én gondolom az okát. A fogságból 1947-ben jöttem haza. Szeptember elsején. Emlékszem rá, akkor voltak a választások.

— Az év, az stimmel, de augusztus 31-én.

— Én szeptember elsejére emlékszem. Na, mindegy. Debrecenbe vittek bennünket és azt mondták, le kell szavaznunk, méghozzá a kommunista pártra. Mindegy, ki milyen érzelmű vagy pártállású, az MKP-ra kell szavazni. Ott álltak az örök, mit tehettünk. Leszavaztunk. Aki végzett, kapott húsz forintot, aztán mehetsz Isten hírével. Ecsekfalván — az a szülőfalum —, később az előjáróság vacsorát rendezett a frontról hazatértek tiszteletére. Voltunk olyan húszan vagy többen is. Engemet kértek fel, hogy röviden mondjam el, milyen is volt az életünk a fogságban. Nem vágtam és a ruszkit, de ami igaz volt, az igaz volt. Beszélni se nagyon kellett, hi-

szen aki ismert, láthatta rajtam, milyen voltam, mikor elmentem, és milyen, amikor megjöttem. Sohase voltam kövér, mégis harminc kilót fogytam. Én különben Burgenlandban estem az oroszok fogságába, a feleségemmel, meg a két fiammal együtt. Hogy az hogy lehetett? Hát úgy, hogy együtt voltunk. Én soha nem kerültem az első vonalba. Mikor kivitték a Szovjetunióba, ott a vasutak biztosítását csináltuk. Ott adtunk őrséget. Amikor megfordult a front, akkor visszavezényeltek minket Magyarországra. Karcagra kerültem, ahol műszerészi kiképzést kaptam. Egyszer mondták, hogy összeállítják az alakulatokat és megyünk Nyugat felé. Aki akarja, magával hozhatja a feleségét meg a gyerekeit is. Én elmentem haza, mondom az asszonynak, hogy mi a helyzet. Ő azt mondta: „Megyünk. Ha halni kell, haljunk együtt.” Akkor már megvolt a Géza és az István. Elinultunk. Kaptunk egy olyan forma autót, mint amilyen ma a ZUK. Abban utaztunk, meg benne is laktunk. Na, ott fényképezhetél volna. Elfogyott a benzin. Attól kezdve ló húzta. Így értünk ki Ausztriába, ahol aztán fogságba estünk. Csepregre szállítottak minket. Azt mondták, mindenki tisztázza magát, kapunk papírt, aztán mehetünk haza. Gyanús volt már nekem az, hogy a férfiakat különzárták, meg külön az asszonyokat a gyerekekkel. Hanem mikor elkezdtek minket nyírni... Óha, mondom, nem megyünk mi egyhamar haza. Sikerült az asszonnyal beszélnem. Mondtam neki, meneküljön a két gyerekkel, ahogy tud. Innen együtt mi haza nem megyünk. Úgy is lett. Bevonítottunk és Konstanca-ba vittek minket. Onnan hajókra pakoltunk át, és úgy utaztunk a Fekete-tengeren keresztül a Szovjetunióba. Arra már nem emlékszem, hogy melyik kikötőbe érteztünk meg, csak azt tudom, hogy itt újra vonatra szálltunk és vagy húsz napot utaztunk, míg Jerevánba értünk. Ott aztán volt fo-

gadtatás. Olyan közpört zúdítottak ránk! Goromba emberek azok az örmények. Nem is csodálom, hogy az oroszokkal is meggyűlött a bajuk. Kis, apró gyerekeknek a kezében is kő volt, meg az öregnek is. De még az asszonyok is hajigáltak. Azt hitték, németek vagyunk. Mondtuk „nye bojsze” meg „Hitler kaput”. Mondhattad! Azt se tudták, mi a magyar. Talán nem is értették, mit mondtunk, mert ők nem oroszul beszélnek, nekik más az anyanyelvük. Egy páran, a tanultabbjából, aztán megértették, hogy Budapest. Akkor elcsöndesedtek. Jerevánban építkezésre osztottak be minket. Emeletes házakat kellett építeni. Figyelem is a televíziót, mert mostanában sok képet mutatnak Jerevánról, hátha felismerem azokat a részeket, amiket mi építettünk, de még nem láttam olyan felvételeket. Annyi hasznom volt az egészből, hogy a kőművészetet, azt jól kitanultam.

— És milyen életük volt? Hallottam olyanról is, hogy kínozták, büntették a foglyokat.

— Nálunk ilyesmiről nem tudok. Kétezerháromszázan voltunk, ismerősök is, de senkiről nem jött ilyen hír. Arról se, hogy próbálták volna agitálni őket a bolsevik eszmére. A koszt, az volt rettenetes. Addig, amíg jóba voltak az amerikaiakkal, addig nem volt nagy baj, mert azoktól jöttek a konzervek, a gyógyszerek. Akkor, ha nem is nagy darab, de volt mindennap hús. Mikor aztán összeveszték, akkortól csak a csalán, a káposzta, a korpa meg a vöröshagyma. Az rettenetesen büdös volt. Hozták a hagyományautóval, beleborították ilyen nagy vermekbe, velünk tapostatták, miközben sőt szórtak rá. Aztán az egész lett takarva. Mikor meg megbontották, akkor olyan büz volt ott mindenfelé, hogy el nem lehet képzelné.

— Az ételekben nem volt hús, de zsír se?

— Egy csöpp se. A zsiradék azaz olajos hal volt, de az is gusztustalan. Meg is utáltam örökre a halat. Tölem süthetik-főzhetik akárhogy. Egyszer rábeszéltek — itthon —, hogy kóstoljam már meg, milyen finom halászlét főztek. Ráálltam. Hát olyan rosszul lettem

tőle. Elfogott az undor. Na, én ezeket a dolgokat elmondtam azon a bizonyos díszvacsorán. Ez a párttitkár meg úgy vette, hogy én a szovjet ellen izgatok, pedig finoman próbáltam mindent elmesélni, de hát ami úgy volt, az úgy volt. Azt gondolom, ezért haragudott rám.

Na várjal csak! Akkor jött ötvenhat. Meg volt bolydulva a nép, hordták szét az emberek a téeszt. Mondom nekik, megálljatok, ne vigyétek messzire, mert holnap lehet, hogy már vissza kell hoznotok. Nem olyan bolond az orosz, hogy amit egyszer megszerzett, azt csak úgy odaadja. Nem fogja bekötött szemmel nézni, hogy ti itt mindent széthordtok. Közben engemet is beválasztottak a nemzeti bizottságba, de én mondtam, nem megyek el, nem vállalom. Mégis több papír alá oda volt írva a nevem. Odahamisították. Úgyhogy amikor már elbukott minden, nekem is kihallgatásra kellett menni. De végül is sikerült tisztázni magamat. Még a forradalom alatt megyek egyszer a malomhoz. Látom ám, egy nagy csoport ember áll ott. Én is odamegyek. Hát a kör közepén ott a párttitkár. Meg akarták verni. „Ne bolonduljanak már meg emberek”, mondom nekik. „Hát nincs nekünk elég bajunk, most még valami nagyobb hozunk a nyakunkra? Legyenek mán észnél.” Így nem bántották a Kónya Andrást. De ha én nem megyek arra, akkor lehet, hogy meglinceselik, vagy felakasztják egy fára. Mikor láttam, hogy szorult helyzetben van, nekem nem az járt az eszemben, hogy egyszer már nekem is elvágta az utamat...

— Azt mondta az előbb, hogy nem bízott az oroszokban, és igaza is lett. Nem kivonultak, hanem csak kicsérélték a csapatukat. Mit gondolt, a szovjet segítség nélkül tudtak volna győzni a kommunisták?

— Lehet, hogy nem, de én azt mondtam akkor is, meg most is azt mondom, jobb, hogy beavatkoztak a szovjetek, mert így hamarabb vége lett. Ki tudja, meddig elhúzódik akkor a testvérharc? Ki tudja, hány ezerrel több magyarnak kellett volna még meghalni?

— Most is hasonló helyzet látszik kialakulni, mint ötven-

hatban. Megint veszélybe kerülhetnek a szovjet érdekek. Mi a véleménye?

— Remélem, most már okosabbak az emberek, meg a ruszkinak is van elég sok belső baja. Kemény emberek azok az örmények.

— Említette, hogy a Kádárék valamikor valamit elrontottak.

— Nézd! Mondjuk ki őszintén, a Kádár nem volt okos ember. Körülötte sokan voltak olyanok, akik tanultabbak, okosabbak voltak nála. Lehet, hogy azok vitték bele a rossz ügyekbe. Én különben, ennek ellenére tisztelttem a Kádárt. Én nem mondom egy percig se, hogy most azok nem engedik beszélni, akik a tanácsadói voltak, mert ha az öreg beszélne, akkor több személyre nézve is kiderülnének a hamisságok. Inkább most eldugták. Pedig az volna a becsületes, hogy amíg él, addig hagynák nyilatkozni, és akkor ki lehetne deríteni, hogy mi az igazság. Úgy látom, ez még soknak nem érdeke.

— És mondja, a jelenlegi vezetést alkalmasnak tartja arra, hogy a nemzetet kivesszék ebből a sokféle válságból?

— Nem. Hiába cserélnek le hat minisztert. Én a Grósz Károlyt is meg a Németh Miklóst is büszke, kivagy embernek tartom. Majd én, majd mi tizen... Nem lehet. Ide olyan ember kell, akire minden párt meg szerveztek részéről egyforma tisztelettel néznek. Akinek a nép előtt is becsülete van. Az ismertek közül jelenleg csak a Pozsgay Imrét tartom ilyennek. Ő igazságosan, világosan beszél, látszik rajta, hogy művelt ember. Meg engedni kellene a fiatalokat. Hát nem igaz, hogy nem teremne közöttük annyi vezetőnek alkalmas, amennyire ennek az országnak szüksége van. Amíg pányván van a ló, csak látogja a fejét, meg prűszköl. Amikor szabadon van, akkor látszik, hogy milyen szép, milyen erős, milyen sebes a futása... Engedni kell a fiatalokat. Meg szeretni kell őket.

(Bogdán Géza, 74 éves nyugdíjossal folytatott beszélgetések alapján, följegyezte: Czako Sándor.)

Gyerekkoromban nem éltünk valami fényesen. Sokszor már a hónap közepén hiába kotorásztunk a régi, kopott tárcában, ahol a pénzt tartottuk, mert bizony ott már csak a puszta levegőt markoláztunk. Léleknyomorító tudás volt, hogy még hány nap, hány kellemetlen nap van hátra a hón várt fizetésig.

A fizetésnap csodálatos, plösbetűs nap volt. Olyankor édesanyám — mintegy feledtetni kívánva a szűkös időket — egy estére kánaáni lakomát varázsolt a három gyerek elé az asztalra. Úgy éreztük akkor, hogy úgy élünk mi is, mint a milliomosok.

Sokszor el is képzelttem, hogy ha véletlenül milliomos leszek, mi mindent kezdek azzal a tengerdek pénzzel. Akkoriban, a hatvanas évek vége felé, igen sok minden kitellett volna belőle: vitorláshajó és még ház is, autó is — persze Mercedes vagy Ferrari — és ráadásul egész életemben nem kellene dolgoznom, csak szórakozásból végezni ezt-azt a ház körül. Ezt gondoltam akkor, kisliskolásként.

„Olyan személy, akinek egy vagy több millió pengőértékű vagyona van” — írja a Magyar Nyelv Értelmező Szótára a milliomos címszó alatt.

Hol van már a kisgyermekkorai álmodozás!

Azóta eltelt húsz év, én Pécsről Dombóvárra kerültem, ahol családommal egy kertvárosi városnegyed lakójaként élek, immár hat éve. Házunkat feleségem szülei építették, igen kemény munkával. Majdnem egy millióért. Nyolcszáz ezer forintig jegyezték a költségeket, pedig ekkor az épület még csak a lakhatási engedély kötelmeinek felelt meg.

Mindez hat éve volt. Azóta belaktuk a házat, otthonunkká vált. Gyermekeim majdan szülőházuként tekintik, s remélem, úgy emlékeznek majd rá, mint az ősi mendedékre a világ bajai elől. Ám a háznak pénzben is nőtt az értéke, hat év alatt a másfélszeresével. Így aztán mi is milliomosok lettünk — két és félszeresen.

Milliomosok

Óh, az a pécsi kislí! Ilyen vagyónról álmodni sem mert.

Most következne a milliomosokhoz méltó életmód. Nézzük, mihez is kezdetünk gazdagokként! Mondjuk, sétáljunk egyet a milliomosnegyedben.

Az utcánk szép egyenes. Sorban állnak rajta a milliomosok háza. Némelyik még nincs is egészen kész, de értéke máris több a bűvös összegnél.

Egyik szomszédomé négy évvel ezelőtt elvált és eladták a házat. A padlástérben semmi sem épült, az alagsorban nem volt betonpajz, a fűtést házilag barkácsolták, mert másként már nem futotta. Emlékszem, az asszonyka mesélte, hogy a fürdőszobában töltötték a délutánokat a tíz éves kislánnyal, mert csak ott volt meleg. Nos, ezért a házért kilencszáznyolcvanezer forintot fizetett az OTP, majd több mint egy millió-

ért adta el az új lakóknak, akik allig tudtak építeni valamit a házon, sőt a Trabantot is eladták, pedig már ők is milliomosok.

A Trabantól eszembe jut gyermek önmagam, és a gazdagoknak kijáró csodautó. Az utcában sehol egy Mercedes, de még egy vacak Ferrari sem. Viszont van öt Trabant, négy Dacia, ebből kettő öreg, egy Zsiguli, egy Skoda 1000 mb. és egy Aro, a zöldségeséknél. A többiek kerékpárral, vagy busszal járnak. Pedig itt mindenki milliomos.

Az úttest elég keskeny, épp csak elfér két személyautó egymás mellett, de ez nem jelent problémát, mert ide nem járnak nagy teherautók, hogy tüzelőt hozzanak. Itt csak másféltonnás kisteherautók fodulnak meg szenesfuvarban, pedig házanként nyolcvan-száz fuvarra tüzelő is elfogy egy télen. Fuvarral együtt tizenöt-tizenhét ezer forintunk bánja a meleget, és ez egyszerre majd háromhavi fizeté-

semet tesz ki. Hiába, a pedagógusfizetést nem milliomosoknak találták ki.

Az utca déli végében új házak épültek. Félig. Némelyikben már laknak, de van olyan is, amelyik már egy éve áll félbehagyva. A sarkon hat éve épül egy ház. Először csak bontott téglá érkezett, legalább százezer darab, majd fél év múlva a tulajdonos is megjelent eszténként, és megfeszített néhány téglát. Egyszerre gépek érkeztek, kiásták az alapot, egy hónap múlva álltak a falak, őszre rákerült a tető. Aztán meglent nem történt semmi. Teltek-múltak a hónapok, néha megjelent a gazda, kevert egy kis betont, hordott egy kis téglát, kopácsol, dolgozott egy-egy hétvégét: a ház kezdte elérni a félkész állapotot. Mostanában nem látni a tulajt. Talán pénzt keres. Pedig a ház után ítéltve már ő is közénk tartozik.

A feleségem azt mondja, szerény vagyok, ha csak a házat és a telket számolom vagyónunkhoz, mert mienk a járda, az árok és még

a tizennégy méternyi úttest fele is. Legalábbis így néz ki a dolog, mert télen napokig nem jön a hókotró, s a havat a szomszédokkal kalákában lapátoltuk el, hogy közlekedni tudjunk. Pedig mi, gazdagok is mindent befizetünk a közösbe. A fákát ugyancsak mi ültetjük az utcában, amely szintén a miénk. Saját szennyvízderítőnk is van. Igaz, ha megtelik, legalább havi ötszáz forintért kell üríttetni. Saját melegvíztárolónk is van, amelynek áramfogyasztását követhetetlen számlázási rendszerrel tartják előtünk titokban.

Miközben vagyónk mérhetően gyarapodását konstátálom, feleségem megkérdi, mennyi pénz van nálam. Így hó végén mindig érdeklődni szokott zsebpénz maradványaim iránt. Ismerős mozdulattal nyúlok zsebembe a pénztárcáért, ám az öreg eszény — akár csak húsz év előtti társa — a semmit kínálja a kereső kéznek. A fenébe is, pedig milliomosok volnánk!

Ma: Labdarúgó-MNK elődöntők első felvonása

Siófokon a Fradi „skalpjára” áhítoznak

Nemcsak a siófokiak számára volt sporttörténelmi az az 1984-es június 9-i este. Székesfehérvárott az az évi Magyar Népköztársasági Kupa döntőjében az NB II-es, a fináléig több „huszárcsinyt” is elköveztő Siófok legyőzte a nagy Rábát 2-1-re. A Verebes-félt... Azt a csapatot, amely verhetetlen volt ebben az időszakban, amely az élvonalbeli csapatokat is nem egyszer feltucat góllal szokta elintézni. A honi kupatörténelemben először vehette át a díszes trófeát NB II-es csapat, és képviselhette a magyar labdarúgást nemzetközi porondon.

Ha nem is olyan hangos győzelmekkel, de most is menetelt az MNK-ban a Siófok. A mai, Fradi elleni, villanyfénynél, este 18 órakor kezdődő elődöntő első felvonásának már nagy tétje van. Mint azt az egyesület ügyvezető elnökétől, Illés Jánostól megtudtuk: a csapat és az egyesület vezetése most is hön óhajtja a kupasikert, nem titkolt céljuk a győzelem megszerzése.

– Újra kupaláz van Siófokon? – kérdeztük az ügyvezető elnököt.

– Van, de nem olyan magas hőfokon izzik, mint öt évvel ezelőtt. Ez persze természetes is. Öt évvel ezelőtt, a Tatabánya és a Videoton „skalpjának” megszerzése után, az egész ország nekünk szurkolt. Azóta már NB I-esek vagyunk, ha úgy tetszik, hozzászürkültünk az élvonalhoz, „magányügyünk” az MNK.

– Sikerül-e olyan előnyt szerezni, ami az Üllői úti visszavágó előtt megnyugtatónak számít?

– Lehet, hogy meglepi amit mondok, de én még abban az esetben is esélyesnek tartom csapatomat, ha nem sikerül nyerni. A bajnokság során többször is okoztunk már meglepetést idegenben. A Fradi ellen is 1-1-re végződött a mérkőzés a rendes játékidőben.

A Balaton-partiak hét eleji felkészülését semmi különösebb dolog nem zavarta, így Gellei Imre edző nagy valószínűséggel a legutóbbi, Bp. Honvéd elleni összeállításban küldi pályára csapatát. Vagyis: Bíró – Kolovics, Aczél, Szabó L., Marozsán – Keszeg, Olajos, Zsadányi, Quirikó – Borostyán, Meksz.

Az elődöntő másik összecsapását a fővárosban rendezik: a most már bajnokjelöltté előlépett Honvéd a szebb napokat is látott ZTE-t fogadja. A Disztl Péterék egyszerre két vasat is a tűzben tartanak, míg a bundák és a közelmúlt pénzügyi manipulációi miatt besározódott ZTE éppen egy kupasikerrel csökkenthetné valamelyest az iránta megnyilvánuló ellen-szenvet.

Rang nélküli rangadó Kaposvárott

A labdarúgó NB II Nyugati csoportjában vasárnap, Kaposvárott somogyi rangadóra került sor. Kaposvár reprezentánsa, a Rákóczi, az egyik legfiatalabb somogyi város, Csurgó csapatával találkozott. Hogy a két együttes ma egy osztályban szerepel, az igazán csak a csurgóiakat dicséri. A kisvárosi csapat néhány évvel még a megyebajnokságban küzdött a bajnoki pontokért, a Rákóczi pedig az NB I-ben. A folytatás ismert: a kaposvári zöld-fehérek búcsúra kényszerültek az élvonaltól, míg a Csurgó Spartacus előbb az NB III-ba, majd tavaly az NB II-be lépett előre.

Hogy a somogyi szurkolók miként vélekednek a két együttes jelenlegi helyzetéről, azt tükrözte a lelátó. Tán 2500 néző gyűlt össze abban a stadionban, ahol az NB I. szebb napjaiban 20 ezer szurkoló is bízta a Rákóczit. Mi tagadás, akik vasárnap otthon maradtak Kaposvárott, azok nem sokat vesztek. A Rákóczi ugyan biztosan nyert, de játé-

kából hiányzott az elképzelés, a tervszerűség. Így aztán a szurkolók már tíz percel a befejezés előtt elindultak haza.

Mint az egyetemes magyar labdarúgás, a mi focink is árnyéka régi önmagának – fakadt ki az egyik kaposvári szurkoló. Megállapításával nehéz lenne vitába szállni. Rang nélküli rangadónak lehattunk szemtanúi.

Kovács Sándor

A Csepel és az élvonal?

Szekszárdon vendégszerepelt az NB II Nyugati csoportjának második helyezettje, a Csepel. A találkozó után a vasgári gárda edzőjét, Már Jánost, a Csepel esetleges élvonalbeli visszatéréséről kérdeztük.

– A vezetés már az idén szeretné, hogy bejussunk az NB I-be, de én nem lennék különösebben elkeseredve, ha ez még az idén nem sikerülne. – mondta.

– Ne haragudjon, de az osztályozón nem sok esélyt adok ennek a gárdának. A védelmük meglehetősen lassúnak, így a földön könnyen megverhetőnek tűnt. Más csapatrészen voltak megvilanások, de az élvonalban ehhez jóval kevesebb a tér és az idő.

– Nem értek ezzel egyet. Nincs nagy különbség mai csapatom és az NB I között. Eddigi előkészületi mérkőzéseink ezt igazolták. Ha Tatár és Rixer teljesértékű harcos lesz, majd beépítjük a csapatba tehetséges ifistáinkat, akkor csupán egy vagy két játékost kellene igazolni az élvonalhoz.

Ha így alakulnak a dolgok, felvetődik a régi kérdés: gyér nézőszám mellett, a fővárosi patinás csapatok árnyékában, van-e értelme a Csepel élvonalbeli szereplésének? Igaz, a Vassas, a jelekből ítélve, kiesik az NB I-ből és akkor...

Bálint Gy.

Autós duó Dombóvárról

Kesjár Csaba első versenyautójával készül Harkányi Zsolt apja nyomdokába lép

„A világ legnagyobb cirksza” – ezzel a címmel szokták illetni a Forma 1. versenyeket, amelyekből már két ízben is láthattunk magyarországi futamot a Hungaroringen. A magyar versenypálya azonban helyszíne egy kisebb, ám hasonlóképp izgalmas cirksznak, a Forma Easter versenyeknek is. Ebben a kategóriában az első öt között emlegetik Harkányi László dombóvári autóversenyző nevét, aki jelentős sikereket birkoskodott meg egy kategóriával följebb, az 1600 köbcéntiméteres gépek vezetői közé. Helye az 1200-as kategóriában maradt őrösen. Fia, Harkányi Zsolt lép nyomdokába. Zsolt neve nem ismeretlen a gokart kedvelői előtt, most azonban a Harkányi családot az újabb merész vállalkozásról kérdeztük:

– Ez az egész a budapesti versenyautó kiállításán kezdődött – vág bele az alig nagykorú fiú a történetbe –, ahol édesapám kiállítóként vett részt, én pedig életem utolsó gokartversenyén indultam, és nyertem. Ekkor ajánlotta fel Kesjár János bácsi, Csaba édesapja, fiának első versenyautóját, cserébe a gokartomért.

– Mit jelent ilyen előd után beülni ebbe a versenyautóba?

Ifi EB-selejtező a Szónyi úton

1989. május 9. kedd (MTI) – A 18 éves labdarúgók Európa-bajnoki selejtező mérkőzését játszó szerdán 17 órakor, a Szónyi úti BVSC-pályán. A Magyarország – Finnország összecsapásra (játévezető a görög Vaszilisz Nikakisz) a 8. csoportban kerül sor. A hazaiak eddigi szép menetelésük folytatását tervezik. A Ziegler János szövetségi edző vezette együttes eddig két győzelmet aratott: tavaly ősszel idegenben 1:0-ra verte a finnek, majd éppen egy hete Luxemburgot fektette két vállra 6:0 arányban.

– A szerdai erőpróba nehezebb lesz, mint a luxemburgiakkal vívott 90 perc volt – mondta Ziegler János. – Ha győzünk, az nagy lépés lenne az EB-döntő felé. Ha döntetlen születik, akkor sincs katasztrófa, hiszen még sok minden megeshet ebben a csoportban. Többek között az erős, harcias török válogatott, csoportunk negyedik indulója is okozhat meglepetéseket.

A magyar válogatott várható összeállítása: Vámos – Szabados, Wendler, Bekó, Csányi – Szilveszter, Szabó A., Gréczi, Bencze – Jezsek, Kasik.

– Nagyon sokat, de leginkább önmagammal szemben nagy az elvárás, mert az ország ismert, jeles pilótája után én leszek a legfiatalabb a mezőnyben, és ugyanabban az autóban kezdem, amiben ő.

– Melyik klubban fogsz versenyezni?

– A Formula Racing klubban, ahol eddig gokartversenyzőként szerepeltem. Ez édesapja és Csaba klubja is.

– Milyen feladat állni a gokartból a versenyautóba?

– Mi tagadás, nem könnyű munka vár ránk. Nemcsak tömegében más az autó, hanem sebessége, löereje is nagyobb. A gokart csak 20–22 lóerős, ez az autó pedig 100–110 lóerőt tud. A legfontosabb az autó úton tartása. Meg kell szoknom a nagyobb tömegét, hogy együtt, szinte élő szervezetként tudjunk mozogni a pályán.

– Ezen a pályán azonban széles nyomvonal húzódik, amit édesapád taposott ki hosszú évek alatt. Milyen segítséget jelent ez?

– Mivel én voltam apu szerelője, jó ismeretség alakult ki a versenyzőkkel, benne éltem az autós világban, együtt jártunk versenyekre.

Míg Szolttal beszélgetünk a gyakorlott, sokat tapasztalt versenyző édesapja, mintha egy pillanatra megfedkezne ró-

lunk, tekintete az új autón megpihen, gondolatai pedig tar a közeljövőbe kalandoznak. Így is lehet, hiszen mikor kérdésekre válaszol, hangjában nemcsak büszkeség, hanem némi meglepettség is vegyül.

– Miként folytatódik Zsolt pályafutása?

– Zsolt, ha jól tudom, a legfiatalabb autóversenyző lesz. Most kezdődnek a Hungaroringen az edzések, amelyeknek eredményétől függ, hogy a versenyzői engedély, a licence birtokában mikor engedik pályára. Elképzelhető, hogy az év második felében fog bemutatkozni a versenypályán a hegyi és pályaversenyeken. Nagy a feladat, sok munka vár ránk.

– Miből telik majd a versenyzésre?

– Ez a legnagyobb bökkenő. Az én szponzoraim saját gondjaimat megoldják, de hiába vagyunk egy család, hiába dolgozunk egy klubban, ez nem jelenti azt, hogy egy pénzből is gazdálkodunk. Mivel az én szponzoraimnak határozottan megmondták, mit várnak tőlem, ezt nekem maradéktalanul teljesítenem kell. A fiamnak saját szponzorokat kell keresni. Egy már van: százezer forintot szerződést kötött a Komárom Megyei Moziüzemi Vállalattal...

Keresnyel János

Taróczy nem tervez, csak — győz

– Taróczy Balázson – úgy tűnik – nem fog az idő. A magyar teniszsport történetének egyetlen wimbledoni bajnoka a múlt héten már 35. születésnapját ünnepelte, mindez azonban nem akadályozta meg abban, hogy vasárnap pályafutása 26. páros tornagyőzelmét arassa Münchenben, a spanyol Javier Sanchez oldalán.

Taróczyról közismert, hogy az utóbbi években sokat bajlódott a derekával, s egy időben gyakorlatilag már fel is kellett hagynia a teniszezéssel. Aztán a szorgalmas tornászás hatására a sérült derék meggyógyult, Taróczy újból elkezdett játszani, s az eredmények – szinte

maguktól – is jöttek folyamatosan.

– Idén eddig öt versenyen játszottam – természetesen csak párosban –, s kétszer döntőt jutottam régi partneremmel, a svájci Heinz Günthardtal. Most pedig vadonatúj párommal, a nálam 14 évvel fiatalabb ifjabbik Sanchez-fivérel győztünk Münchenben.

Hogyan jött létre ez az „alkalmi társulás”?

– Sanchez elégedetlen volt mexikói partnerével, Günthardt pedig éppen Davis Kupa mérkőzést játszott Svájc színeiben, ezért nem ért rá. Várakozáson felül ment a játék, ezért a jövőben is többször együtt lépünk fel a spanyol fiúval.

Röviden

– Genf: A nyugatnémet Uli Stielike (34) július 1-jétől veszi át a svájci labdarúgó válogatott irányítását. Megbízata három évre szól – jelentette be hétfőn Freddy Rumo, a szövetség elnöke. A helvétékre addig még két nemzetek közötti találkozó vár, június 7-én világajnoki selejtezőt játszanak Cseh-szlovákiával, június 21-én pedig barátságos mérkőzést vívnak Braziliával. Azon a két összecsapáson Paul Wolfisberg – korábbi szövetségi kapitány – készíti fel a legjobbakat, s már segítőként bekapcsolódik a munkába Stielike is.

– Az NSZK válogatottjában 42-szer szerepelt Stielike tulajdonképpen Daniel Jean-

dupeux-t váltja a kapitányi poszton. (UPI, AFP)

– Hat európai város: Brno, Budapest, Lipcse, Plovdiv, Poznan, Zágráb részvételével vasárnap és hétfőn rendezték meg Brno környékén a 19. nemzetközi tájfutó versenyt a „Vásárvárosok Kupájáért”. A viadalon magyar siker született: a vándordíjat Budapest felnőtt csapatra nyerte el a brnoi együttes előtt.

– Varsó: A nemzetközi junior öttusa viadal kettős lengyel győzelmet hozott. Egyéniben Dariusz Czervonka diadalmaskodott, csapatban pedig a házigazdák „A” válogatottja nyert. A magyarok közül Inglis Zoltán szerepelt a legjobban, 3. lett.

– Az ülésen nemzetközi mesteri címet adományoztak három magyar sakkosónak:

Pálkövi Józsefnek (Bp. Honvéd), Győrköcs Lajosnak (PMSC) és Széll Lajosnak (Szolnoki Olajbányász).

Könyv

1983-ban jelent meg Szabóky Zsolt bolgár kolostorokat bemutató fotóalbuma a Képzőművészeti Kiadónál. Ezúttal a görög kolostorok világát jeleníti meg. A bizánci művészet remekeivel, az erdők mélyén, festői környezetben, vagy sziklák megközelíthetetlen csúcsán épült kolostoregyüttesekkel ismerkedhet meg az olvasó.

Az athoszi-hegyi kolostorok például évszázadokon át zárt világot alkottak, s ma is csak külön egyházi engedéllyel juthat el oda a zarándok vagy a kutató! Ez a félsziget a keleti kereszténység kultúrájának igazi kincsesháza. Ebben a kolostorállamban a görög, szerb, az orosz, a bolgár és a román szerzetesek is az ősi hagyományok szerint élnek.

Athosz történetének magyar vonatkozásai is vannak. Egyrészt Sándor István 1806-ban érdekes írásban szölt az athoszi szerzetesek életéről, másrészt a kalandozó magyarok a X. század vége felé a Macedó-

niába tartó athoszi szerzeteseket nem egyszer kirabolták.

Athosz a keleti kereszténység központja; bölcsek, filozófusok, aszkéták, barlanglakó remeték, örök szótlanságot fogadott szerzetesek, szorgalmas kódexmásolók, átszellemlült ikonfestők ősi és ma is virágzó munkálkodásának színhelye. A mintegy 60 kilométer hosszú félszigetet, amelynek bércein erősrzerű kolostorok sorakoznak, ahol a kétezzer méter magas hely színpompás növényzete, sűrű erdője összefonódik a mediterrán tengerpart üde virágaival, a szerzetesek az „Istenanya virágkertjének” nevezik.

A fotóművész a töle megszokott érzékenységgel, merész kompozíciós fogásokkal vetíti elénk az épületeket, a belső díszítéseket. Ez arra utal, hogy Szabóky Zsolt ismeri a kolostoregyüttes ezeréves történetét, a világon egyedülálló sajátos művészetét, nagy ünnepeit, a szerzetesek mindennapi életét,

a templomok felemelő félhomályát, a kolostorudvarok és folyosók szigorúságát és az elmékedésre készítő cellák csendjét.

A Meteora kolostorok rendkívül meredek és magas sziklakormokon, a föld és ég találkozásánál épültek.

Az Athén melletti Dafni kolostor-templomot mozaikjai tették híressé. A kötetben szerepel a kupola Pasztraktor, azaz Világbíró Krisztus alakja. A szigorú tekintetű Krisztus, kinek szeméit – korábbi szándékos rongálásokat kijavítva – XIX. századi olasz restaurátorok rekonstruáltak, összehatásában ma is lenyűgöző.

Rusza György kultúrtörténeti bevezetőjével és Szabóky Zsolt mintegy száz színes felvételével megjelent kötet nemcsak a Görögországba látogató turistáknak, hanem a szép könyvek kedvelőinek is örömet szerez.

Geröly Tibor

Görög kolostorok

– A dombóvári Kapos Kórus hétfőn este elutazott tűznapos belgiumi vendégszereplésre. A kórust elkísérte: Vidóczy László, a városi tanács elnöke, Somogyi Kálmán, a Pátria Nyomda dombóvári gyáregységének igazgatója, és Topa Imre, az Építő- és Szerelőipari Kisszövetkezet elnöke. (Énekelni is fognak? Szerk.)

A közömbösség és a félelem a fő visszahúzó erő

folytatás a 3. oldalról
veket, amelyek erre épülnek, s melyek a társadalom szerveződésének emberibb módját lehetővé teszik, ezeket igenis vállalni kell. Hiszen az egyik legnagyobb bajunk éppen az, hogy az erkölcsileg irányított viselkedés megfoghatott az emberekben.

Mozgalmunk az emberi kapcsolatok, közösségek létrejöttét, megerősödését egyik igen fontos feladatának tartja. Ehhez pedig már több mint kétezer éve a keresztény tanítások adják a legbiztosabb útmutatást.

Kulcsár Árpád

Hírek

Események

Információk

Olvasók levele az államtitkárnak

A címzett: dr. Halmos Csaba

Tisztelt Államtitkár Úr!

Valószínűnek tartom, hogy nem egyedül vagyok, aki az 1989. április 22-i 168 óra rádióadásban, valamint a hét április 23-i adásában közölt csillagászati számú vezérigazgatói prémiumok hallatán fősóhajtott, vajon meddig megy a vezető állásúak keresetének liberalizálása. Ugyanis a Danubius vállalat vezérigazgatójának 8,5 milliós, az IBUSZ Vezérigazgatójának 3,5 milliós évi prémiumai a 43%-os SZTK-járuval a két vállalatnál 17,2 millió költséget eredményeztek. A kérdés csupán az, hogy ezeknek a tevékenységük vajon ezerszerese-e egy átlagos magyar munkás teljesítményének, ugyanis a 8,5 millió bruttó jövedelemért a rendkívül bőven számított évi százezer forintos átlagkeresetű magyar dolgozónak 85 évet kell dolgoznia. Ismerem már a sablonos választ is. Nyugaton hasonló felelősséget nagyobb összegű keresetet vesznek fel a menedzser-igazgatók. De ehhez soha nem teszik hozzá, hogy az analabéta, írni, olvasni nem tudó ottani segédmunkásnak, aki dolgozik, nincsenek napi megélhetési gondjai, mert értesüléseim szerint pld. az USA kereskedelmi hálózatában dolgozó analabéta segédmunkás órabére 5 és 8 dollár között van, és ennek a havi keresete biztos, hogy a gond nélküli megélhetést biztosítja. Addig nálunk azon folyik még mindig a vita, hogy a dolgozó magyar állampolgár minimális keresete havi 3.700, avagy 4.000 forint legyen, holott már köztudott, a

statistikai hivatal által kimutatott létminimum 4.200 forint körül van. Csodálkozom-e vezetőink azon, hogy a dolgozók jelentős része vezetőellenes, mert akkor, amikor a társadalomban olyanok a feszültségek, mint jelenleg is, megengedhetetlen és erkölcstelen az ilyen nagyarányú keresetdifferencia. Kíváncsi volnék, hogy a fenti két vállalatnál milyen összegű évi béréfejlesztést hajtottak végre az adott vállalat dolgozóira részére. Arról nem is beszélve, hogy mind a két szakma a KPVD SZK kötelekbe tartozik, ahol az átlagos keresetek a dolgozók mintegy 45-50%-ánál nem érik el azt a szintet, hogy személyi jövedelemadó fizessenek. Az is kitér a riportból, hogy évtől kezdve emelték meg mintegy kétharmadával magasabb forgószámmal az amúgy is igen magas szorzót. Mivel a prémiumfeltétel a devizaforgalomtól függött, szerény véleményem szerint bárki is az adott vállalat vezérigazgatója, ha a külföldi vendég nem jön hozzánk, akkor nem lesz deviza, ha pedig jön, akkor mindegy, hogy ki a vezérigazgató. Ha több a vendég, nyilván a végrehajtásban részt vevő londonertől a szállodaigazgató keresztiül a takarítónőig megnövekednek a feladatok. Biztos vagyok benne, hogy ezen személyek közül, különösen a prémiumba be nem vontaknál, megközelítő szorzószámú évi keresetnövekmény nem következett be.

Felvetődik az emberben a kérdés, hogy amikor a megnövekedett pénzkirámlásról beszélnek hivatalos párt- és

állami vezetőink, kikre gondolnak. A hasonló, a milliós nagyságrendet elérő prémiumok kiáramlásáról, vagy a 8 órás munkával kiérdemelt 4.500 és 15.000 forint közötti, megdöbbentő bérre gondolnak-e?

Kérdésem: melyik szerv volt az, amely felelősége tudatában ilyen nagy lehetőséget biztosított a meg nem fogható teljesítményekért. Annál is inkább káros az ilyen irányú keresetek biztosítása, mert a társadalomban a feszültségek a megélhetési nehézségek miatt napról napra nőnek, és az elszegényedés már nemcsak a kisnyugdíjasoknál jelentkezik, hanem azon aktív dolgozóknál, ahol az I főre vetített havi átlagkereset nem éri a nettó minimális 4.200 forintot.

Kérdésem továbbá, hogy hol volt az egyeztetések idején a Szakszervezetek Országos Tanácsa, a Gazdasági kamara és a többi szerv képviselője, akikkel a jogszabályok szerint az ÁBMH-nak meg kellett volna egyeznie.

Remélem — bár a műsorból is kitér —, hogy nem törvénysértő a számfajta prémiumok nagyságrendje, bármennyire mosolygós is az illetékes ezen közlésnél. Szerény véleményem szerint amíg az átlagkeresetek olyanok, mint a fent jelzettek, addig a társadalom elleni vétés, ha nem büntött ilyen mérhetetlen nagy összegű prémiumot egy személynek kifizetni.

Mayor Rezső
a Tm. Népből Vállalat
nyugdíjas SZB-titkára
Szekszárd, Tartsay t. 48.

A Nap kél: 4.14 órakor
nyugszik: 19.07 órakor

A Hold kél: 8.15 órakor
nyugszik: 0.00 órakor

Köszöntjük

ÁRMIN

nevű kedves olvasóinkat.

Arminiusnak, a germán keruzkuszok fejedelmének latin nevéből rövidült név.

Védőszentje egy Szent Arminius nevű vértanú, akit Egyiptomban és Abessziniában ösödök óta tisztelnek, de életéről és halála körülményeiről közelebbi adatok nem maradtak fenn.

Az Ármin névnek a Hermannal való rokonsága alapján a Herman nevű szenteket is szokás az Árminok védőszentjeinek tekinteni.

Hírek

Bonyhádról

Nyilvános népront-értekezlet tartottak a Hazafias Népront városi bizottsága rendezésében Bonyhádon. Először a népront bizottság beszámolója hangzott el az elmúlt időszakban végzett népront munkáról. Majd meghirdették új programjukat. Harmincan szóltak hozzá a beszámolóhoz, néhányan vitatták a népront szükségességét. A tanácskozás új népront bizottság és megyei küldöttek megválasztásával ért véget.

*

A Magyar Demokrata Fórum Tolna megyei szervezeteinek elnökei találkoztak Bonyhádon. Az összejövetelen ismertették a választmány legutóbbi ülésének állásfoglalását a felgyorsult társadalmi változásokról. Megvitatott a résztvevők azt a kérdést, legyen vagy ne legyen párt az MDF. A soron következő MDF gyűléseken ebben a kérdésben kikérik a tagok véleményét. Az elnökök legközelebb Dunaföldváron tanácskoznak.

Pihenő galambok

A galambpostának már vége. Mostanság galamblelkű postások hozzák leveleinket, pénzeinket, híreinket. No meg az éter hullámait. A nyugdíjas galambok, stilszerűen választottak maguknak pihenőhelyet.

czakó

„Gyógyítják” a földeket a Dráva völgyében

Melliorációs beavatkozással „gyógyítják” a földeket a Dráva völgyében. Rendezik a vízfolyásokat és javítják a talajokat, ezzel növelik a szántóföld termőképességét. Az ország egyik legkedvezőtlenebb adottságú termőterülete a drával síkság. A vízfolyásoktól szabadtal területen sokhelyütt elmoszódottak a földek, leromlott a talaj minősége és bizonytalanná vált a termés. A Dráva völgye történetének eddigi legnagyobb termelésfejlesztő vállalkozása az úgynevezett térségi mellioráció. Az egész tájegységre kiterjedő vízrendezés és talajjavítás kerekén 50 ezer hektárt érint, s a teljes költsége körülbelül egymillió forint.

Gazdaságpolitikai és társadalmi szempontból egyaránt fontos ez a program, hiszen eredményei közvetlenül vagy közvetve

ötven falu boldogulását segítik elő. Ezért a mostani nehéz pénzügyi helyzetben sem mondanak le a mellioráció folytatásáról a déli-baranyai gazdaságok, legfeljebb lassítják az ütemét.

Jelenleg négy mezőgazdasági üzem — a baranyahidvégi, a dőlőviszlói és a drávaszabolcsi termelőszövetkezet, valamint a Szentlőrinci Állami Gazdaság — földjein dolgoznak a melliorációs brigádok. A MEM 52 millió forinttal támogatja az idei programot, a költségek nagyobb hányadát azonban a gazdaságoknak kell előteremteniük, mivel az évek óta tartó sorozatos elemi csapások miatt az érdekelt déli-baranyai agrárüzemeknek pénzügyi gondjaik vannak, a megyei tanács a területfejlesztési alapról támogatást nyújtott a mellioráció folytatásához.

Nyílik a tátorján

A Balaton észak-keleti partvidékén, Balatonkenesén és Balatonakaratyán között, ezekben a napokban bontogatja mézillatú, fehérerős virágát hazánk egyik legritkább növénye, a tátorján. A füves pusztaságoknak ezt a jellegzetes, kóröszterü növényt valószínűleg a honfoglaló magyarok hozták magukkal, mivel

mélyen földbenyúló gyökereit a korábbi századokban csemegeként fogyasztották. A Káspói-tenger vidékén ma is honos tátorján — népi-esen tatarján — hazánkban már csak a Balaton partján található.

A védett növényt bekerített természetvédelmi szigorúan őrzik.

Erősödik a felmelegedés

Várható időjárás szerdától szombatig:

Eleinte többnyire derült, majd változóan felhős idő záporokkal, helyenként zivattal. A hajnali minimum eleinte 4, 9; majd 8, 13 fok körül lesz. A legmagasabb nappali

hőmérséklet eleinte 20, 25; majd 22, 27 fok között valószínű. Jelentős mennyiségű (legalább napi 5 mm) csapadék az ország területének 10 százalékán várható.

Mai kérdés

— Mondja, kérem, lehet az, hogy a Korom is kormos?

czakó

Gorillapár az állatkertben

A magyar állatkertek közül a fővárosiban látható először gorillapár, s a budapestinek is 123 évet kellett várnia. E jeles alkalomból hétfőn meghívták az újságírókat a Fővárosi Állatkertbe, ahol dr. Szijj József főigazgató elmondta: eddig bármennyit is ígért a kert ilyen, a törzsfelújítás során legmagasabb fokot elért emberszabású majomért, soha nem sikerült hozzájutni. Most viszont minden fizetség nélkül, csupán a majdani utódok reményében, kettő is, egy fiú és egy lány gorilla érkezett Budapestre a zürichi, illetve a frankfurti állatkertből. A külföldi állatkertek egyébként a 80-100 ezer dollár értékért cserébe mindössze a várható utódokból kértek.

A gorillapár a Fővárosi Állatkertben az emberszabású majmok új házában látható. A 12 éves Liesel nevű nőstény már 107 kilogrammot, párja, a 9 éves Golo pedig 98 kilogrammot nyom, magasságuk megközelíti a másfél métert.

A Magyar Nemzeti Bank valuta- és csekkárfolyamai

Érvényben: 1989. május 9-től 15-ig

Pénznem	vételi árf. 100 egys. Ft-ban	eladási
angol font	9894,22	10506,24
ausztrál dollár	4733,92	5026,74
belga frank	148,73	157,93
dán korona	799,84	849,32
finn marka	1394,65	1480,91
francia frank	922,40	979,46
görög drachma a/b	36,29	38,53
holland forint	2761,34	2932,14
ír font	8317,84	8832,34
japán yen (1000)	439,00	466,16
kanadai dollár	4992,25	5301,05
kuvaiti dinár	20273,83	21527,89
norvég korona	859,61	912,79
NSZK marka	3113,71	3306,31
olasz líra (1000)	42,65	45,29
osztrák schilling	442,60	469,98
portugál escudo	37,66	39,98
spanyol peseta	50,16	53,26
svájci frank	3483,54	3699,02
svéd korona	917,96	974,74
USA dollár	5909,82	6275,38
ecu (közös piac)	6481,49	6882,41
jugoszláv dinár csekk (1000) b)	5,34	5,68

a.) vásárolható legmagasabb bankjegy-címlet 1000-es b.) bankközi és vállalati elszámolásoknál alkalmazható árfolyam:
görög drachma 37,37 37,45
jugoszláv dinár csekk (1000) 5,50 5,52

Rádió, televízió

Kossuth rádió:

8.00: Hírek. Időjárás. 8.05: Műsorismertetés. 8.20: Eco-mix. 8.50: Operettparádé. 9.40: Hagyományok és hétköznapok. 10.00: Hírek. Időjárás. 10.05: „Noé bárkája felé”. 10.45: Erdélyi magyar népdalok és táncdallamok. 11.29: Fejezetek Erdély történetéből. 11.54: Reklám. 12.00: Déli krónika. 12.30: Ki nyer ma? 12.40: Reklám. 12.45: Törvénykönyv. 13.00: Klasszikusok déli-dőben. 14.00: Hírek. Időjárás. 14.05: Műsorismertetés. 14.10: A magyar nyelv századai. 14.25: Operalágerek. 15.00: Zengjen a muzsikál! 15.30: A véges végtelen. 16.00: Tizenhat óra. 16.20: Kenguru. 17.00: Két malomkő között. 17.30: Ipargazdák. 17.35: Táncházi muzsika. 18.01: Móróc Virág. Anyám regénye. 18.11: Reklám. 18.14: Hol volt, hol nem volt... 18.25: Könyvüldözések. 18.28: Műsorismertetés. 18.30: Esti magazin. 19.15: Mese ez gyermek... 20.15: Anna Moffo operáriákat énekel. 20.35: Hírek, érvek, vélemények. 21.04: „Éjjel az erdőn, félelmemben...” Portré. 21.50: Gong. 22.00: Hírvilág. 22.30: Valóságok világhíradója. 23.00: Zene-kari muzsika. 24.00: Hírek. Időjárás. 0.15—4.20: Éjféli után.

Petőfi:

6.05: Reggeli csúcs. 7.33: Slágerek mindenkiné. 7.57: Műsorismertetés. 8.00: Hírek. Időjárás. 8.05: Idősebbek hullámhosszán.

8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00: Hírek. Időjárás. Útközben. 9.05: Napközben. 12.00: Hírek németül, oroszul és angolul. 12.10: Tánckor fűvészegyetesre. 12.25: Utikalauz üdülőknél. 12.30: Postabontás. 12.58: Műsorismertetés. 13.00: Hírek. Időjárás. Útközben. 13.05: A tegnapi slágereiből. 13.45: Időjárás- és vízállásjelentés. 14.00: Hozott anyagból. 15.00: Hírek. Időjárás. Útközben. 15.05: Poplabor. 16.00: Tartóshullám. 16.58: Műsorismertetés. 17.00: Hírek. Időjárás. Útközben. 17.05: Kölyökrádió. 17.30: Ótödik sebes-ség. 18.29: Reklám. 18.30: Garázs. 19.00: Hírek. Időjárás. Útközben. 19.05: Nótaest. 19.55: Albumajánlat. 20.50: Tükörképek. 21.00: Hírek. Időjárás. Útközben. 21.05: Veszélyben. 21.30: Közki-vánatra! 23.00: Hírek. Időjárás. 23.10: Sporthírek. 23.15: A dzsessz története. 23.55: Iggy Pop Blah Blah című nagylemeze. 0.15—4.20: Éjféli után.

Zene-kari muzsika. 16.19: Haydn: Az igaz hűség. 18.30: V materinskom jazyku (szlovák nyelvű nemzetiségi műsor). 19.00: Hírek. Időjárás. 19.30: Műsorismertetés. 19.05: Diákféltő. 19.35: Kapcsoljuk a Zeneakadémia Nagytermet. 21.15: Madrigálok. 21.45: Köszöntjük a 70 éves Sáral Tibort. 22.45: Magyar írás. 23.30—23.33: Hírek. Időjárás.

TV1

1. műsor: 8.58: Műsorismertetés. 9.00: Tévé-torna nyugdíjasoknak. 9.05: Stúdió '89. 9.50: Képvás. 9.55: Az Országgházából jelentjük... 17.28: Műsorismertetés. 17.30: Hírek. 17.35: Déli videóújság. 17.45: Správy. 17.50: Reklám. 17.55: Műsorajánlat. 18.00: Új reflektor magazin. 18.45: Reklám. 18.50: Esti mese. 19.00: Színházi este. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.30: Színházi este. 23.15: Híradó 3.

TV2

15.00: Képvás. 15.15—17.15: Televíziós Gyermekműsorok és Gyermekfilmek VIII. Köszegi Szemléje. 17.15: Tv2. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek. 18.50: Tv2. 19.00: Ballépés. Csehszlovák bűnügyi tévéfilm. 20.00: Ut a döntőig... 20.10: Sampdoria-Barcelona labdarúgó KEK-döntő. 22.00/22.40: Tv2 Napzárta.

Bartók:

6.00: Muzsikáló reggel. 9.00: Műsorismertetés. 9.03: Időszaki kiállítások. 9.08: Vivaldi: Tizenkét koncerto. 10.02: Sába királynője. 11.05: Pillanatkép. 11.10: Csalyog Gábor zongorahangversenye. 12.32: Bach: C-dúr szvit. 13.00: Hírek. Időjárás. 13.03: Műsorismertetés. 13.05: Bioritmus. 13.25: Muzsikáról versben, prózában. 13.59: Romantikus kórusmuzsika. 14.27: Slágerről slágerre. 15.05:

MEGRENDELÉS

Megrendelem a „Dátum” c. napilapot példányban 1989. június hó 1-től. Vállalom, hogy az előfizetési díjat a nálam jelentkező postai kézbesítőnek kiegyenlitem.

Név:

Lakcím:

A megrendelőlapot
kérjük az alábbi címre eljuttatni:

Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt.

Szekszárd, Bajcsy-Zs. u. 7.
7100

révai nagylexikona révai nagylexikona révai nagylexikona

RÉVAI NAGYLEXIKONA

Az első két kötet ára: 917,- Ft/db.

Név:

Cím:

..... példányban

megrendelem

a Révai Nagylexikon köteteit az alábbi címen:

Babits Kiadó, Szekszárd, Pf.: 237

A megrendelés határideje: 1989. június 30.
Megrendelése után a megjelenéssel és fizetéssel kapcsolatos kérdésekről részletes tájékoztatót, valamint befizetési csekket küldünk!

Részletfizetési kedvezmény!

A TÁÉV villanszerelő- és szerelőipari előgyártó üzemei rövid határidőre vállalják

- kifestővel ellátott elosztó- és kapcsolóberendezések (lemez-szekrények, alumínium tokozottak), illetve
- idomvas tartószerkezetek,
- alumínium- vagy horganyzott lemezből készülő szellőzőrendszerek,
- távvezetési csőalátámasztások, redősívek,
- hőközpontok blokkosított előgyártását.

Megrendeléseiket a következő címen várjuk:

Tolna megyei Állami Építőipari Vállalat,
Szekszárd, Tartsay Vilmos u. 10.
Pf.: 79, 7100. Telefon: 74/12-311

Hidasi Ferenc üzemvezető-
villanszerelő előgyártó üzem,
265-ös mellék

Zavaczky Zoltán üzemvezető
szerelőipari előgyártó üzem,
260-as mellék

MEGJELENT

Csanádi — Fényes A TÁRSASÁGI JOG KÉZIKÖNYVE

A szekszárdi Babits Kiadó kiadványában a társasági jog iránt érdeklődők és a társaságok alapításában érdekeltek egyaránt megtalálják a közkereseti társaságokra a korlátolt felelősségű társaságra, a részvénytársaságra vonatkozó ismereteket.

Keresse a könyvtáraknál és a könyvesboltokban!

A Gemenc Szálló

kényelmes szobáival,
szép éttermével,
hangulatos éjszakai
bárjával
kellemes pihenést biztosít
vendégeinek.

Szekszárd,
Mészáros Lázár u. 1.
Tel.: 11 - 722
Telex: 14 - 240

A nyugalom házhoz jön.

ALLIANCE
BIZTOSÍTÁS

Kedves Asszonyom! Tisztelt Uram!

Engedje meg, hogy felhívjuk figyelmét az Országgyűlési Tudósítások c. lapunkra, melyet 1989 januárjában indítottunk és a parlamenti ülészekhez igazodva folyamatosan megjelenetünk.

E dokumentumértékű, objektív tájékoztatást szeretnénk minden olyan érdeklődőnek eljuttatni, aki a társadalmi megújulásban és a reformtörekvések sikerre vitelében részt kíván venni.

(Az OT az Országgyűlés időszakában naponta, az ülés másnapján a teljes jegyzőkönyvi anyaggal és tájékoztató tudósításokkal jelenik meg.)

Amennyiben kéri, az eddig megjelent számokból teljes sorozatot még korlátozott számban tudunk biztosítani.

Az OT (18 Ft/pld.) előfizetési díja egy évre 648,- Ft

félre 324,- Ft
negyedére 162,- Ft

A befizetés módja, átutalással: Magyar Hitel Bank Rt
Széchenyi I. téri Igazgatósága 2. sz. fiók
215-88880 sz.

215/00439/0028 elszámolási számlára

Megrendelési szándékát a mellékelt űrlapon szíveskedjék jelezni.

Ugyancsak felhívjuk Erdélyi Tudósítások című, májusban induló lapunkra, amelyből kérésére próbaszámot küldünk.

Üdvözlettel és köszönettel:

Haas György
felelős kiadó

Budapest VII. Wesselényi u. 23. (Hungary)

Telefon: (361) 224-831, 429-131 Telefax: (361) 422-339
Levél cím: 1399 Budapest Pf. 260 (Hungary)

KIS- ÉS NAGYKERESKEDELEM · VENDÉGLÁTÁS
IPARI TEVÉKENYSÉG

Telefon: (72) 33-422 Telex: 12468
Telefax: (72) 13-342

TÁJÉKOZTATÓ A MAGÁNSZEMÉLYEK RÉSZVÉNYVÁSÁRLÁSI FELTÉTELEIRŐL

(KIVONAT)

Egy részvény névértéke 100.000,- Ft. Jegyzéskor a névérték 30%-a kötelezően befizetendő, de ennél nagyobb összeg, sőt a teljes névérték is befizethető.

A részvényjegyzés futamideje 1989. február 16-tól 1990. szeptember 30-ig tart. Ez időszakban az új részvényjegyző tulajdonosi jogait nem gyakorolhatja, de a befizetett összeg után a befizetéstől az alapítókelemlésről véglegesen határozó közgyűlés napjáig (várhatóan 1990. október 1.) a magánrészvényeseket évi bruttó 17% kamattal illeti meg.

Az új részvényes tulajdonosi jogait 1990. október 1-től gyakorolhatja. Ekkor kerül a birtokába az a bemutatásra szóló, forgatható értékpapír, amely évente osztalékra jogosítja, illetve a részvény várható árfolyamemelkedése nyereséget biztosít számára.

új értékpapír · magánrészvény
· biztos befektetés ·
árfolyam-emelkedés · osztalék

Az Országgyűlés májusi ülészakán napirendje

Dél előtt 10 órakor megkezdik munkáját az Országgyűlés májusi ülészakája. A törvényhozókat alkotmányos jogával élve — Szűrös Mátyás, a Ház elnöke hívta össze.

A májusi ülészaká előrelátólag csütörtökön záruló első fordulójának munkanapjai intenzív törvénykezéssel telnek. Az elmúlt hónapok feszített ütemű törvényalkotói tevékenységének szerves részeként számos jogszabály-módosítási indítvány kerül a Parlament elé. A legjelentősebb indítványok között a testületre vár az Alkotmány kiegészítésére vonatkozó törvényjavaslat tárgyalása, illetve ezzel szoros összefüggésben annak a csaknem másfél évtizedes törvénynek a módosítása, amely a kormány tagjainak és az államtitkároknak a felelőségéről szól. E két módosítási tervvel összhangban meg-

újulnak maguk a Házaszabályok is.

A jelentőségükkel fogva a napirend élére sorolt jogszabály-változások egy új, jelentős jogintézmény megszületését teszik lehetővé. Az állami élet szabályrendszerébe újonnan beépülő bizalmatlansági indítvány, illetve ennek fordítottja, a bizalmi szavazás már a készülő új alkotmány szellemét tükrözi. Bevezetését a szakemberek a hatalmi ágak megosztására épülő államszervezet fékek és ellensúlyok rendszerének egyik fontos új elemeként értékelik.

Bár az eldöntésre váró kérdések mindegyike alapjaiban érintheti a kormányzati munka jövőbeli alakulását, a jelek szerint az ülészakon nem várható komolyabb vita a módosító javaslatok felett, hiszen a megnyitást előtti napon mindössze három képviselő jelezte hozzájárulási szándékát.

Tartozik — kövétel

Baker: Úton Moszkvába

James Baker amerikai külügyminiszter — úton Moszkvába — kedd hajnalban Helsinkibe érkezett. Az amerikai politikus és kísérete egy napot tölt a finn fővárosban és ma reggel utazik tovább Moszkvába.

Baker hétfőn, újságíróknak nyilatkozva, abban nevezte meg látogatásának célját, hogy vendéglátói előtti világossá tegye: az Egyesült Államok aktív, építő jellegű, előre mutató és bővülő kapcsolatokra törekszik a Szovjetunióval.

A Reuter brit hírügynökség szerint az amerikai külügyminiszter tarsolyában jóval több a követelés, mint az ösztönzés a szovjet politika Washingtonban elvárt módosításával kapcsolatban. A Szovjetunió így

például nemigen számíthat a fejlett technológia eladását korlátozó tilalmak feloldására.

A tisztségviselő szerint Baker határozottan elzárkózik majd mindenféle szovjet tárgyalási ajánlat elől a rövid hatótávolságú rakéták csökkentéséről, ugyanakkor a szovjet magatartás módosítását fogja szorgalmazni olyan regionális válságokkal kapcsolatban, mint a Közel-Kelet és Nicaragua. Baker a Nicaraguának nyújtott szovjet katonai segély beszüntetését sürgeti, de azt nem hajlandó az afgán ellenzék amerikai támogatásának ügyével összekötni, mivel a két helyzetet nem tartja összehasonlíthatónak.

Ötszáz tiltakoztak Lipcsében

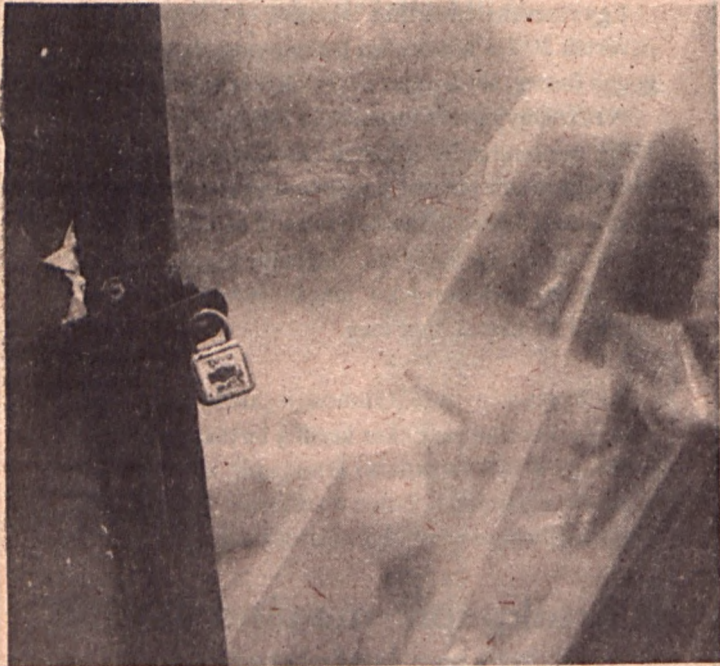
Papnövendékeket is őrizetbe vettek

Lipcsé belvárosában egy békés tiltakozó felvonulás alkalmával a rendőrség hétfő este ideiglenesen őrizetbe vett 11 személyt, és csak több óra múlva engedte őket szabadon. Erről az újabb lipcsei esetről elsőként a Deutschlandfunk, az NSZK országos rádióállomása számolt be kedden délelőtt, az NSZK-beli evangélikus sajtó-

szolgálat (EPD) közlésére hivatkozva.

Az általában jól értesült EPD tudósítása szerint a tiltakozó menetben 500 ember haladt. A felvonulás résztvevői eredetileg a heti békeima alkalmával a Szent Miklós templomban gyűltek össze. Az őrizetbe vettek között a jelentés szerint több teológiai főiskolás is volt.

Vagyonvédelem

Vagyon vagyon s védve vagyon, de nem nagyon nagyon.

-CZS-

Szovjet-kínai csúcs

Nem oldhatja meg az összes érdekellentétet

Úgy tűnik, lassan valóban végéhez közeleg egy korszak. Moszkva és Peking viszonya az elmúlt évtizedekben, sajtós, hullámvásútszerű görbét követett: gondoljunk csak a kínai forradalom győzelme utáni időszak testvéri kapcsolataira, a koreai „meleg” és a hidegháború éveinek összefogására, az ideológiai ellentétek fokozatos felerősödésére, az úgynevezett nagy ugrás, majd a kulturális forradalom periódusára. De a címszavakba sűrített múltidézés tovább is folytatható, az 1968-as mélyponttól, amikor fegyveres incidensekre is sor került a kínai és szovjet határ-örök között, a hetvenes években át, amikor Peking látványosan nyitott az Egyesült Államok felé, az évtized végéig, amikor a Kambodzsában bekövetkezett vietnami és az Afganisztánban válalt szovjet katonai szerep nyomán ismét rendkívül fagyossá vált a viszony.

Érezhető változás csak a nyolcvanas években jelentkezett. A lassú olvadást különösen az a (persze, nem egyforma, de kölcsönösen figyelemmel követett) reformfolyamat gyorsította fel, amely az elmúlt években mind a Szovjetunió, mind pedig Kína mindennapjait, társadal-

mi-gazdasági fejlődését jellemezte. Lépésről-lépésre összekötötték a hajdan elszakított szájakat, megélnékültek a kulturális, sport és turisztikai kapcsolatok, gyorsan bővült a kereskedelmi forgalom, fokozatosan normalizálódott az államközi viszony, sőt beindult a pártkapcsolatok helyreállítása is.

Rendszeressé váltak a diplomáciai tárgyalások, a világpolitika mind több kérdésében került közelebb a két ország álláspontja.

Mindazt a jelek szerint betetőzheti Mihail Gorbacsov május 15-től tervezett látogatása, az a pekingi vizit, amely nem csupán a kétoldalú viszony csúcspontjára emelődött, hanem a nemzetközi helyzet egészére való kihatása miatt is teljes joggal foglalkoztatja hónapok óta a szakértőket.

Lezárni a múltat, s utat nyitni a jövő felé — ez a szándék tükröződött az utóbbi hetek pekingi megnyilvánulásából is. Tegyük persze rögtön hozzá, hogy a csúcstalálkozó önmagában — bármennyire kedvező előjelekre utalhatunk is — nem oldja, nem is oldhatja meg a két ország közt fennálló valamennyi érdekellentétet. Az egykori, igen szoros viszony helyreállítását nem is

reméli egyetlen reális módon gondolkodó megfigyelő sem. Az viszont kétségtelen, hogy megadhatja a szükséges lendületet a viszony oly régen várt teljes normalizálásához.

Igaz, ellentétekre továbbra is kell számítani, de az eddig elért előrehaladás sem csekély. A Pekingben hajdan sokszor emlegetett „három akadály” terén például világosan tetten érhető a Szovjetunió jó szándéka: idén befejeződött az afganisztáni csapatkivonás, belátható közelségbe került a kambodzsai válság megoldása, a vietnami egységek távozása, s jelentősen csökkent a katonai szembenállás, például a Mongóliában állomásozó szovjet alakulatok létszámának jelentős mérséklésével.

Éppen három évvel ezelőtt, 1959-ben tartották az utolsó csúcspontú eszmecsereket: annak idején Nyikita Hruscsov és Mao Ce-tung folytatott egymással megbeszélést, enyhén szólva hűvös légkörben. Most viszont joggal remélhető, hogy a tárgyalások hangulata, a Teng Hsziao-pinggel tervezett találkozó kimenetele megfelel majd az előzetes várakozásoknak.

Bár tiltották...

Tiltakozó gyűlés Ljubljanában

Ljubljanában hétfőn este több mint 10 ezer fiatal nagygyűlésen követelte az emberi szabadságjogok biztosítását és Janez Jansa újságíró, valamint három társa börtönbüntetésének elengedését. A demonstrációt a Szlovén Szocialista Ifjúsági Szövetség Elnöksége kezdeményezte, de a ljubljana rendőrkapitányság nem járult hozzá megtartásához. A fiatalok a tiltó rendelkezés ellenére a város főterére vonultak, és „A négyek szabadsága a mi szabadságunk” jelszóval megrendezték tiltakozó megmozdulásukat. A tüntetést közvetlenül az váltotta ki, hogy a hatóságok elrendelték a ljubljana hadbírószágon katonai titkok kiadásával vádolt és még tavaly elítélt négy szlovén fiatal ember börtönbüntetése letöltésének megkezdését.

Tavaszi fények

fotó: -ka-

Szovjet-amerikai űregyüttműködés

Szovjet tudósok is részt vesznek majd a Vénuszhoz indított amerikai Magellan űrszondáról érkező adatok feldolgozásában és értékelésében — közölte a TASZSZ tudósítójának adott nyilatkozatában James Head, az amerikai Brown Egyetem professzora. Mint elmondta, a két ország között egyre erősödik a tudományos együttműködés, s ez az űrkutatás területén elsősorban a Vénusz kutatásával kapcsolatos közös tervekben ölt formát. A több mint félmilliárd dolláros költséggel kifejlesztett Ma-

gellánt május 4-én indították útnak az Atlantisz űrrepülőgép fedélzetéről. Az űrszonda jövő nyáron közelíti meg a Vénuszt, s feltérképezi a bolygó felszínének 90 százalékát. A The New York Times jelentése szerint a szovjet tudósok átadták amerikai kollégáiknak mindazokat az információkat, amelyeket az elmúlt években a Vénuszhoz küldött szovjet berendezések továbbítottak a Földre. Ez nagy segítséget nyújtott ahhoz, hogy az amerikai szakemberek előkészítsék a szakszedos bolygó feltérképezését.

Terepjáró autók fesztiválja Somogybabodon

E hét végén a Kaposvár-Boglár-lelle út mellett fekvő egyik község, Somogybabod immár negyedszer ad otthont a terepjáró autók fesztiváljának. A péntektől vasárnapig tartó rendezvényre mintegy 750 terepjáró autót várnak. A mezőny nagy részét külföldiek, elsősorban

nyugat-európaiak alkotják, de a szervezők mintegy 30 hazai résztvevőre is számítanak. Az erőpróba-ra bárki nevezhet, ha érvényes jogosítvánnyal, valamint négykerék meghajtású terepjáróval, s annak forgalmi engedélyével rendelkezik.

MEGLEPŐ hírt közölt a kaliforniai városból a nyugatnémet hírügynökség: Edwin Moses (34), a 400 méteres gátfutás világcúcstartója, a montreali és a Los Angeles-i olimpia bajnoka bejelentette, hogy a barcelonai olimpiáig semmiképpen sem fejezi be sportpályafutását. Mint mondta, elég erőt érez magában ahhoz, hogy még három évig az élvonalban maradjon. Moses, mint ismeretes, a szöuli olimpián csak a harmadik helyet tudta megszerezni.

Vicki Keith (28) kanadai úszónő szombaton megkísérli pillangóúszásban (!) átszelni a sydney-i öbölöt, egy 22 kilométeres távon. Keith a múlt héten megpróbálkozott az Új-Zéland déli és északi szigetét elválasztó Cook-szoros átúszásával, de amikor már csak 6 kilométerre volt hátra a 25-ből, az erős hullámvérés miatt fel kellett adnia, beszállt az egyik kísérő csónakba.

Barátaink! MDF tagok!

Mindnyájan tudatában vagyunk annak a megrázó helyzetnek, amelybe az Erdélyben élő magyarok kerültek. Abból a megfontolásból kiindulva, hogy erdélyi magyaroknak elsősorban szülőföldjükön kell élni, az MDF eddig is igyekezett a maga szerény eszközeivel erősíteni odaát élő testvéreink bizalmát saját jövőjükben és felébredési bizalmukat az anyaország iránt.

Most azonban már többet kell tennünk. Szervezetté, átgondoltabbá kell tenni az erdélyi magyarok segítségét, támogatását!

Ennek részeként mozgalmat szeretnénk indítani, amelynek keretében el kellene érni, hogy legalább fél évente minden erdélyi magyar családot eljusson egy itthoni látogató, benyomásokat szerezve és elbeszélgetve a családokkal. Azt szeretnénk, hogy legalább fél évente minden erdélyi magyar család közvetlenül érezze: az anyaország nem felejtette el őket, számíthatnak rá!

Felhívjuk az MDF tagokat, családtagjaikat és barátait, segítsenek! Vegyenek részt ebben a mozgalomban, keljenek útra és öntsenek reményt a meglátogatott magyar családokba!

Kérjük mindazokat, akik szeretnének a mozgalomhoz kapcsolódni, írjanak az MDF Ó utcai központjába. Írják meg a nevüket, címüket és azt, hogy milyen időközönként vállalnának egy-két napos látogatást. Az MDF Nemzeti és Kisebbségi Csoportja biztosítaná a címeteket és összehangolná a látogatásokat.

A borítékra feltétlenül írják rá az „Erdély” jeligét!

Az MDF Elnökségének Nemzeti és Kisebbségi Csoportja

Budapest, VI. Ó utca 8-10.

Sport-telex

BERNEN ma este 20.15 órakor játsszák a 29. labdarúgó KEK-döntőt: a spanyol FC Barcelona és az olasz Sampdoria mér össze tudását. A várható összeállítások: Barcelona: Zubizarreta — Aloisio, Alexanco, Urbano, Milla — Schristan, Amor, Fernandez, Salinas, Lineker, Beguiristan. Sampdoria: Pagliuca — Lanna, Parl, Bonemi, Manini — Cerezo, Victor, Salsano, Dossena — Vialli, Mancini.

A Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt. napilapja. Főszerkesztő Bába Iván.

Főszerkesztő-helyettesek: Eördögh Bertalan és dr. Tóttos Gábor.

Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó) és Zirkuli Péter (Párizs), Vig József (Torontó).

Munkatársak: Bálint György, Böröcz István, Czako Sándor, Gadó György, Kapfinger András, Györfly Árpád, Mátya Mónika, Mészáros Tamás, Tamási János, Tóth Edit, Veress Éva, V. Horváth Mária, Wagner Dezső.

Kiadja a Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt. Felelős kiadó: Földi István ügyvezető igazgató.

Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Felelős vezető: dr. Károly István.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 16-277. Nyomja a Szekszárdi Nyomda Vállalat.

Szekszárd, Széchenyi u. 46. Tel.: 11-422. Felelős vezető: Benizs Sándor igazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkézbesítő postahivatalnál, a kézbesítőnél, a Posta hírlapüzleteiben és a hírlapelőfizetési és lapellátási irodánál (HELIR), Budapest XIII. Lehel u. 10/A. 1900, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj egy hónapra 115,- Ft, negyedévre 345,- Ft, fél évre 690,- Ft, egy évre 1.380,- Ft.

Indexszám: III/PNL/31/TO/1989

ISSN szám: 0864-9170